

Měsíčník EU aktualit

Číslo 26,
listopad 2005

strana 3	Evropská komise chce sjednotit daňový základ korporací
strana 4	Nová průmyslová politika EU akcentuje konkurenceschopnost
strana 5	Balkánské státy podepsaly energetickou smlouvu s Unií
strana 7	Směrnice o spotřebitelském úvěru posílí práva spotřebitelů
strana 11	Téma měsíce: Energetická politika Evropské unie a její nástroje

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.
Poláčkova 1976/2
140 00 Praha 4
tel.: +420 261 073 308
fax: +420 261 073 004
EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

Petr Zahradník
manažer EU Office
+420 261 073 019
pzahradnik@csas.cz

Jan Jedlička
+420 261 073 484
jjedlicka@csas.cz

Alena Smolíková
+420 261 073 308
asmolikova@csas.cz

pod záštitou p. Pavla Kysilky
člena představenstva České spořitelny

Vážení čtenáři,

tento úvodník, přibližující důležitá dění v Unii v průběhu října, zřejmě nelze zaměřit na jinou oblast než na její regionální politiku a další posun ve vyjasňování parametrů kohezní politiky pro období 2007 – 2013.

Začněme oblastí pro kohezní politiku zcela podstatnou, a to rozpočtem. Konec října byl ve znamení značně optimistického vyhlášení britského premiéra Tonyho Blaira ohledně vysoké míry pravděpodobnosti schválení unijního rozpočtu ještě v tomto roce. Je snad nutné dodat, že jeho optimistické vyhlášení je podepřeno minimálně ohromným penzmem práce, kterou právě Británie v průběhu letošního léta pro zdar celého procesu učinila. Případné schválení rozpočtu a přidělení částek pro jednotlivé členské země by pak znamenalo značné usnadnění rozpočtovému procesu a vytváření rozvojových strategií pro stejné období let 2007 až 2013, které v jednotlivých členských zemích probíhá.

Konfrontace, komunikace, výměna zkušeností nejrůznějších konceptů regionálního rozvoje napříč celou EU byla předmětem druhé podstatné akce, jež se v průběhu října konala – bruselských Open Days – největší konferenční a seminární akce regionů a měst EU. Letošní Open Days byly zajímavé z několika důvodů; předně proto, že vlastně až letos se jich v reprezentativní sestavě zúčastnily regionální a municipální představitelé deseti nových členských zemí. Dlužno dodat, že náhled a čistý vzduch, které do proběhlých diskusí právě regionální reprezentanti nováčků vnesli, byl velmi originální a svěží a jako takový velmi ceněn a akceptován.

Velmi slyšitelným předmětem diskusí letošních Open Days byla i debata o představách regionálních rozvojových priorit pro období 2007 – 2013. Tyto debaty se již odehrávaly na platformě znalosti dokumentu Generálního ředitelství Evropské komise pro regionální politiku „Strategic Community Guidelines“ z června letošního roku, které sice umožňují si poměrně názorně představit sledované priority Evropské komise, které však na druhou stranu mohou znít uším regionálních a městských tvůrců rozvojové politiky jako příliš obecné. Zřejmě se většina z nich shodne na tom, že rozvoj dopravní infrastruktury, kultivace podnikatelského prostředí ve směru jeho orientace na slibná a nadějná odvětví budoucnosti, a současně i adekvátní připravenost, flexibilita a zdravotní stav pracovní síly potřebné k naplnění těchto výzev je i jejich prioritou.

Jednou z největších výzev, které si české regiony v této době kladou, je optimalizace budoucí podoby Operačních programů. V praxi ona nejsilněji pociťovaná výzva znamená, aby regionům byla delegována pravomoc autonomně spravovat a řídit své vlastní regionální operační programy. Lze se domnívat, že symbióza navrhovaných sedmi regionálních Operačních programů, doplněných množinou sektorových Operačních programů, vytváří předpoklady pro to, že v příštím programovacím období nebude na jedné straně tříštěno prostředky na významově malé projekty, na straně druhé by měl být respektován akcent regionálních rozvojových priorit.

Petr Zahradník

Eurokop.cz
Eurofon 800 200 200
Eurocentrum Praha

Za podpory Odboru
pro informování o evropských
záležitostech Úřadu vlády ČR

Evropská komise znovuoživila debatu o budoucí finanční perspektivě pětibodovým plánem. Jedním z bodů je vytvoření globalizačního adaptačního fondu na pomoc pracovníkům postiženým globalizací a restrukturalizací. Evropský komisař László Kovács přišel s iniciativou na sjednocení daňového základu korporátní daně, harmonizovat daňové sazby však neplánuje. Rada EU pro ekonomické a finanční záležitosti učinila další krok v harmonizaci finančních služeb.

POLITIKA

Evropská komise zahajuje PLÁN D pro demokracii, dialog a diskusi

V polovině října místopředsdkyně Evropské komise Margot Wallström představila **Plán D (demokracie, dialog, diskuse)**, který položí základy pro širší diskusi o budoucnosti Evropy, k níž by mělo dojít v nadcházejících měsících. Plán D je přímou reakcí Komise na odmítavé stanovisko francouzských a nizozemských občanů v referendech o Ústavě pro Evropu. Vzhledem k tomu, že Komise neměla žádný „plán B“ pro případ zamítavých referend, Margot Wallströmová přišla s myšlenkou vytvořit Plán D pro demokracii, dialog a debatu, jehož účelem je obnovit důvěru občanů v evropský integrační projekt.

Mezi hlavní prvky Plánu D patří:

- **Vyvolávat diskusi** - členské státy se zavázaly, že uspořádají rozsáhlou celostátní diskusi o budoucnosti Evropy. Tyto diskuse jsou těžištěm Plánu D – Komise v nich hraje spíše pomocnou úlohu a nenahrazuje členské státy.
- **Zpětná vazba** - Komise připraví postup pro předávání získaných informací. První jednání o obsahu vnitrostátních diskusí by se mělo uskutečnit v dubnu 2006. Dne 9. května 2006 bude uspořádána Evropská konference o budoucnosti Evropy, na níž bude možné shrnout hlavní závěry diskusí. Komise poté vypracuje souhrnnou zprávu o vnitrostátních diskusích a předloží ji Evropské radě, která bude zasedat v červnu 2006 pod rakouským předsednictvím. Celý tento proces by měl dále vést k vypracování konkrétního plánu pro budoucnost Evropy.
- **Klíčové iniciativy k posílení dialogu** - Komise navrhuje 13 konkrétních evropských iniciativ zaměřených na podporu široké diskuse, účasti občanů a skutečného dialogu o evropských politikách. Tyto akce budou zahrnovat časté návštěvy komisařů v členských státech, podporu projektů evropských občanů, úsilí o větší otevřenost práce Rady, posílení přítomnosti komisařů ve vnitrostátních parlamentech, vytvoření sítě „Evropských vyslanců dobré vůle“, kteří přispějí ke zviditelnění evropské diskuse, a další podporu projektů na zvýšení volební účasti.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1272>

ROZPOČET

Komise oživuje debatu o rozpočtu

Týden před neformálním summitem Evropské unie Evropská komise zveřejnila pětibodový návrh, jehož cílem je **znovuoživit a povzbudit debatu o budoucí finanční perspektivě** na období 2007-2013. Ta stanovuje závazné rozpočtové stropy pro nadcházející sedmileté programovací období, a tak nepřímo definuje politické priority Unie v dalších letech.

Načasování zveřejnění návrhů krátce před evropským summitem je hozenou rukavicí britskému premiérovi Tonymu Blairovi, za jehož předsednictví příliš zjevných pokroků v rozpočtové debatě dosaženo nebylo. Velká Británie zatím slibuje, že jako předsednická země EU předloží vlastní návrh rozpočtu začátkem listopadu.

Hlavní body návrhu Evropské komise:

- **Zvýšení finančních prostředků na konkurenceschopnost, růst a pracovní místa** tím, že členské státy ve fondech soudržnosti a venkovského rozvoje přidělí více peněz na investice k podpoře konkurenceschopnosti, tedy do výzkumu, inovací, lidského kapitálu či energetické efektivity.
- **Vytvoření „globalizačního adaptačního fondu“**, z kterého bude poskytována finanční pomoc pro školení, přemísťování pracovníků či převedení zaměstnanců do jiného zaměstnání v případech nutné ekonomické restrukturalizace (a z ní plynoucí ztráty pracovních míst) z důvodu globalizace. Fond by měl během rozpočtové sedmiletky disponovat 3,5 miliardami euro.
- **Konsolidace současných zemědělských reforem**: protože rozpočet na společnou zemědělskou politiku byl zmrazen do roku 2013, Komise nemá příliš prostoru pro úpravy. Navrhuje proto zvýšení tempa přesouvání prostředků přímé pomoci zemědělcům na rozvoj venkova, a to již od roku 2009.
- **Modernizace rozpočtu**: evropská exekutiva přezkoumá organizaci evropského rozpočtu a začátkem roku 2009 předloží Bílou knihu k modernizaci jeho výdajů a příjmů.
- **Zvýšení demokratického dohledu a soudržnosti zahraničních akcí** Evropské unie (např. závazky v rámci Rozvojových cílů tisíciletí). Evropský rozvojový fond by měl být včleněn do hlavního rozpočtu nebo integrován do mechanismů externích výdajů.

Předseda EK José Manuel Barroso při prezentaci bodů návrhů zároveň potvrdil stanovisko, že Komise trvá na celkovém objemu rozpočtu ve **výši 1,14 % hrubého národního důchodu EU-25** (u přidělu na závazky). Pro srovnání lucemburský kompromisní návrh počítal s rozpočtem v objemu 1,06 % HND.

Návrh Komise, který se soustřeďuje na posílení konkurenceschopnosti a obecně na Lisabonskou strategii, je určitě **krok správným směrem**. Pro některé nové členské státy, které s evropskými penězi počítají na dobudování a modernizaci dopravní infrastruktury, to však může být problémem. Rovněž myšlenka zrychlení přesunu prostředků z přímých plateb zemědělcům na rozvoj venkova je správná, neboť omezí financování v Evropě předimenzovaného zemědělství a zároveň zachová peníze ve venkovských oblastech. Vzhledem k síle **zemědělské lobby** v některých státech (zejména Francie) bude toto rozhodnutí obtížné prosaditelné. Myšlenka vytvoření „antiglobalizačního“ fondu se zdá být ústupkem těm členským zemím, které místo aplikace

potřebných reforem preferují spíše zavedení protekcionistických ochranných opatření. Na neformálním summitu EU se s ní sice ztotožnila liberální Velká Británie, odmítli ji však zástupci některých členských států s argumentem, že jejich země se silné zahraniční konkurenci museli vyrovnat bez cizí pomoci.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/05/386>

ZDANĚNÍ A CELNÍ UNIE

Komise chce sjednotit daňový základ korporací

Evropský komisař László Kovács oznámil plán na **harmonizaci daňových základů daně z příjmů podniků** po celé EU, vytvoření jednotné sazby daně návrh neobsahuje. Harmonizovaný daňový základ by se měl podobat slovenskému vzoru, tedy **s co nejméně výjimkami či speciálními režimy**. Podle odhadů komisaře s podobným návrhem souhlasí 20 členských států. Pro daňové záležitosti je však podle primárního práva EU zapotřebí jednomyslný souhlas všech členských států.

„Dnes v EU existuje 25 různých systémů zdaňování firem,“ varoval komisař pro daně a cla László Kovács. Jednotný systém by podle něj **usnadnil život společnostem**, které působí ve více zemích EU, a podpořil tak ekonomiku unie, uvádí ČTK. Konkrétní návrh by měl být předložen v druhé polovině roku 2006.

Součástí balíčku komisaře Kováče, jehož cílem je zlepšit konkurenční prostředí na jednotném vnitřním trhu, je i **zjednodušení celních zákonů**, které mimo jiné umožní platit clo elektronicky, **podpora investic do výzkumu a vývoje** nebo **modernizace přeshraničních plateb DPH** (zejména v oblasti finančních služeb).

Domníváme se, že **daňová konkurence** v otázce přímého zdanění je Evropské unii prospěšná. Pozitivní proto je, že návrh neuvažuje o harmonizaci daňových sazeb, ale pouze daňových základů. Prostřednictvím tohoto kroku dojde k posílení transparentnosti, přehlednosti a neutrality daňových systémů, což daňovou konkurenci může naopak posílit. Investoři budou jasně a nezkráceně vidět, kde jsou korporátní daně nejnižší.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1352>

JEDNOTNÝ VNITŘNÍ TRH

Ecofin pokračuje v harmonizaci finančních služeb

Ministři financí členských států v Radě EU pro ekonomické a finanční záležitosti (tzv. Ecofin) schválili **dvě důležité finanční směrnice** a shodli se na strategii pro **budoucí integraci finančních trhů** v EU. Hlavní zprávou zasedání bylo, že optimální fungování sektoru finančních služeb, jak v Evropě, tak i globálně, je klíčové pro ekonomickou budoucnost Unie.

Hlavní závěry ze zasedání Ecofinu:

- **Směrnice kapitálové přiměřenosti** (CRD – Capital Requirement Directive), kterou Ecofin schválil, do evropské legislativy včleňuje pravidla kapitálové přiměřenosti bank tzv. Basel II. Ministři přijali pozměňovací návrhy evropských poslanců, ke schválení Evropským parlamentem v 1. čtení tak nestojí nic v cestě. Předpokládá se, že členskými státy by musela být implementována k lednu 2007.
- **Zákonný audit** – Rada EU také podpořila stanovisko parlamentu vůči 8. směrnici firemního práva (tzv. směrnice o zákonném auditu), která ustaví celoevropský právní rámec pro auditování hospodářských výsledků společností a omezí rizika finančních skandálů typu Parmalat či Ahold.
- **Období po Akčním plánu finančních služeb** – schválením dvou výše uvedených směrnic Rada úspěšně naplnila Akční plán finančních služeb (na období 1999-2004). Priority se tak nyní mohou přesunout od přijímání nové legislativy k efektivní implementaci a vynucování stávajících pravidel. Ministři vyjádřili souhlas s plánem na dalších pět let v oblasti finančních služeb, který načrtla Komise v Zelené knize z května 2005. Konkrétnější plány by měla Komise zveřejnit v Bílé knize v listopadu 2005. Očekává se, že se bude orientovat na omezený počet legislativních návrhů v oblasti investičních fondů, vypořádání obchodů cennými papíry a finanční služby pro drobné klienty.
- **Prověřování konkurenčního prostředí** – sektorové šetření konkurenčního prostředí ve finančních službách bylo zahájeno v červnu 2005 a soustředilo se zejména na platební karty. Po zbytek letošního roku by se mělo rozšířit na drobné bankovníctví a pojištění podniků. Závěry šetření by měly být publikovány v příštím roce.
- **Vztahy EU/USA** – od roku 2001 se Komise pravidelně účastní zasedání s americkými finančními úřady v rámci Regulačního dialogu finančního trhu. Na letošním červnovém zasedání se probírala pravidla sblížování regulace kapitálových trhů. Směrnice o zákonném auditu zase umožní rozšířenou spolupráci s odpovědným americkým úřadem (PCOB). Rada EU také podpořila návrh britského předsednictví, aby byl Ecofin do budoucna více zahrnut do evropsko-amerických summitů s cílem zlepšení spolupráce při regulaci finančních služeb a při inovacích.

http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ecofin/86529.pdf

EU potřebuje více bankovních fúzí

Evropský komisař Charlie McCreevy v polovině října naznačil **budoucí změny v pravidlech bankovního dohledu**, které by měly povzbudit přeshraniční fúze a akvizice evropských bank.

Všeobecně se má za to, že počet přeshraničních fúzí a akvizic v EU je nižší, než by si přirozeně vynutily tržní síly. V roce 2004 proto Ecofin požádal Komisi o **identifikaci bariér**, které způsobují tuto anomálii. Souhrnná zpráva bude vydána v listopadu.

Zajistit efektivnější fungování jednotného vnitřního trhu v oblasti mobilních telekomunikací si klade za cíl nový internetový portál Evropské komise s informacemi o roamingových poplatcích v celé EU-25. Chvályhodným počinem je iniciativa na zjednodušení evropské legislativy. V její rámci by mělo být v příštích třech letech zrušeno či přepracováno více než 1400 právních aktů EU. Osm států jihovýchodní Evropy podepsalo s Uníí smlouvu zakládající regionální energetický trh v souladu s evropskou legislativou.

Ještě před jejím zveřejněním však dal komisař McCreevy najevo, že tyto bariéry skutečně existují a že Komise navrhne **akci k jejich vymýcení**. Skládají se z daňových záležitostí, dozorových otázek a rozdílných pravidel ochrany spotřebitele.

Bankovní dohled – zde jsou identifikovány dva hlavní problémy: první se týká zabránění zamýšlené fúze, druhý ztížení fungování již zfúzovaného bankovního subjektu. Článek 16 bankovní směrnice uvádí, že dohledový orgán v zemi přebírané banky musí s fúzí souhlasit. Toto opatření však není interpretováno jednotně – v některých členských zemích problémy nezpůsobuje, v jiných vede k zabránění zahraničního převzetí (v nedávné době např. v Itálii). Komisař McCreevy řekl, že proto navrhne novelu bankovní směrnice. Problémem je i skutečnost, že pravidla a procedury práce bankovního dohledu se v členských státech liší. Každá zfúzovaná banka proto musí být v souladu s pravidly dohledových orgánů ve všech státech, kde působí. Z toho plynoucí náklady pak snižují přínosy fúze.

Ochrana spotřebitelů – pravidla ochrany bankovních klientů se v EU velice liší. Komise nenavrhuje jejich úplnou harmonizaci, avšak v oblastech, kde ovlivňují bankovníctví, musí být pravidla jednoduše porovnatelná, aby pan-evropské bankovní společnosti mohly volně působit.

Zdanění – jednou z výhod pro podnikání sfúzovaných bank je to, že specifické funkce celé skupiny mohou být centralizované. To znamená, že jedna sekce skupiny dodává služby (IT, administrativní funkce,...) ostatním. Tyto služby většinou podléhají platbě DPH a na její vrácení může být ve většině sektorů vznesen nárok. Banky však podle 6. Směrnice o DPH podléhají zvláštním pravidlům, které vrácení daně neumožňují.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/05/615>

Nový web pro porovnání cen roamingu

Evropská komise zveřejnila na internetové adrese http://europa.eu.int/information_society/roaming nové webové stránky, které poskytují **informace o poplatcích pro uživatele mobilních telefonů** při telefonování z jedné členské země EU do druhé. Reaguje tak na nepříjemné zkušenosti řady evropských spotřebitelů, kteří po návratu ze zahraniční dovolené zjistili, že jim telefonní operátoři za přeshraniční volání účtují ceny až 20x vyšší než za volání vnitrostátní. Jednotný vnitřní trh tak v této oblasti jednoznačně nefunguje.

Nové webové stránky si proto kladou za cíl **zvýšit informovanost** volajících při přeshraničním telefonním spojení a prostřednictvím toho **zvýšit konkurenční tlak na celý evropský telekomunikační průmysl**.

Webový portál shromažďuje informace o nákladech standardních telefonických hovorů z mobilních telefonů mezi všemi členskými státy a prostřednictvím všech dostupných roamingových partnerů. Stránky budou aktualizovány po šesti měsících a evropská komisařka pro informační společnost

Viviane Reding očekává, že se do té doby situace na trhu zlepší. Pokud se tak nestane, není vyloučeno ani **zavedení regulace**.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1217>

Příklad volání mobilním telefonem z Velké Británie do ČR

Operátor	Roamingový partner ve Velké Británii			
	O2	Orange	T-Mobile	Vodafone
Eurotel	8,87 €	6,37 €	5,79 €	7,14 €
Oskar	8,07 €	5,79 €	5,29 €	6,49 €
T-Mobile	7,97 €	5,71 €	5,19 €	6,37 €

Pozn.: typický roamingový tarif pro 4 minutové volání ve špičce pro předplacené služby (ne karty) včetně DPH ze září 2005

Zdroj: nový web Evropské komise

PODNIKÁNÍ

Nová průmyslová politika EU

Evropský komisař Günter Verheugen zveřejnil komplexní dokument upravující **novou podobu průmyslové politiky EU**, jejímž cílem je vytvoření rámce ke zvýšení konkurenceschopnosti evropského zpracovatelského průmyslu a obstání v globální soutěži, bez starých opatření typu protekcionismu či dotací.

Nejnovější dokument k průmyslové politice zahrnuje **27 průmyslových oborů**, které dělí do 4 širokých kategorií:

- potravinářství, farmaceutický průmysl, biotechnologie,
- strojírenství, informační a komunikační technologie, mechanické inženýrství,
- textilní a obuvnický průmysl,
- základní průmysl a polotovary (chemický, ocelářský, papírenský,...).

V rámci dokumentu jsou kombinovány akce určené pouze pro jednotlivé sektory se **sedmi iniciativami s působností přes všechny sektory**:

1. iniciativa k právům duševního vlastnictví a proti padělání (detaily budou zveřejněny v roce 2006),
2. vytvoření vysoké skupiny pro konkurenceschopnost, energetiku a životní prostředí, složené z evropských komisařů zodpovědných za tyto oblasti a zástupců zainteresovaných stran. Cílem bude zvýšení soudržnosti a konzistence jednotlivých politik (ke konci roku 2005),
3. akce týkající se vnějších aspektů konkurenceschopnosti a přístupu na mezinárodní trhy (na jaře 2006),
4. zjednodušení evropské legislativy v oblasti automobilového průmyslu, stavebnictví a odpadů (od října 2005),
5. iniciativy ke zlepšování kvality jednotlivých průmyslových sektorů (v roce 2006),
6. opatření k řízení ekonomické restrukturalizace ve zpracovatelském průmyslu (na konci roku 2005),
7. nový evropský přístup k průmyslovému výzkumu a inovacím (ke konci roku 2005).

Nový moderní náčrt evropské průmyslové politiky je **dobrou zprávou**, neboť odmítá jak překonané nástroje protekcionismu, ochranářství či dotace, tak i nedávnou francouzskou ideu podpory „národních šampionů“. Role státních orgánů v průmyslu je omezena pouze na situace, kdy tržní selhání ospravedlňuje státní intervenci.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1225>

Komise chce zjednodušit více než 1 400 právních aktů

Evropská komise učinila další krok k naplnění závazku **modernizovat legislativu EU a odstranit nadbytečné právní předpisy**, když představila tříletý program, jehož cílem je zjednodušení stávajících tisíců stránek předpisů EU.

Podstatou programu je návrh, aby bylo v příštích 3 letech **222 základních legislativních oblastí** (více než **1400 souvisejících právních aktů**) zrušeno, kodifikováno, přepracováno nebo pozměněno. Program bude pololetně aktualizován.

Nejprve přijdou na řadu nejvíce zatížená odvětví, jakými jsou **automobily, odpady a stavebnictví**. Další na řadu přijdou **potravin, kosmetika, léčiva a služby**. Komise rovněž plánuje zjednodušit obtížné vyplňování statistických formulářů a modernizovat celní kodex, aby došlo ke snížení administrativní zátěže malým a středním podnikům.

Podstata návrhu Komise:

1. **Rušení právních předpisů EU** - z evropské legislativy budou odstraněny právní akty, jež jsou zbytečné, bezvýznamné nebo zastaralé. Ve snaze zabránit dalšímu zastarávání předpisů bude Komise do svých legislativních návrhů vkládat buď doložku o časovém omezení platnosti, nebo doložku o revizi.

2. **Kodifikace** - značnou měrou přispívá ke snižování objemu právních předpisů EU a zároveň umožňuje, aby se texty snáze četly a poskytovaly větší právní jistotu, což zvyšuje transparentnost a usnadňuje jejich uplatňování.

3. **Přepracování za účelem větší jasnosti a souladu** – jedná se o způsob, jak právní akt zjednodušit, protože se zároveň mění a kodifikuje. Prioritou bude slučování právních aktů s cílem maximalizovat součinnost předpisů a co nejvíce omezit překrývání a nadbytečnost.

4. **Větší využívání společné regulace** - může být v případě některých cílů politik efektivnější a účelnější než klasické legislativní nástroje. Příkladem uznávaného nástroje společné regulace je normalizace nezávislými subjekty.

5. **Širší používání nařízení** - nahrazování směrnic nařízeními (platí přímo bez nutnosti převádět je do legislativy členského státu) může vést ke zjednodušení, neboť nařízení jsou bezprostředně použitelná a zaručují, že se na všechny aktéry vztahují v tutéž dobu tatáž pravidla.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1343>

ENERGETIKA A DOPRAVA

Balkánské státy podepsaly energetickou smlouvu s EU

Evropská unie a osm států jihovýchodní Evropy koncem října podepsaly dohodu, která vytváří **regionální energetický trh v souladu s evropskou komunitární legislativou**. Jedná se o první krok směrem k integraci energetického trhu jihovýchodní Evropy do jednotného vnitřního trhu EU. Dohoda, která byla podepsána v Aténách, předpokládá liberalizaci trhu elektrickou energií a plynem v tomto regionu k roku 2008.

Podle analýzy Světové banky dohoda přinese **Albánii, Bosně, Bulharsku, Chorvatsku, Makedonii, Rumunsku, Srbsko, Kosovu a Turecku** investice do energetického trhu v nadcházejících 15 letech ve výši 21 miliard euro, což podnítky ekonomický růst v regionu.

Dohoda vychází z tzv. **Aténského memoranda**, podepsaného v letech 2002 a 2003, které dává politickou podporu myšlence otevření energetických trhů v tomto regionu. V jejím rámci balkánské státy přijmou evropské energetické směrnice a standardy životního prostředí. Zejména ukládá povinnosti vytvoření nezávislého energetického regulátora, vybudování systému přenosových operátorů a otevření trhů elektrickou energií a plynem pro podnikové spotřebitele.

„Aténský proces“ je v souladu s cílem balkánských zemí **připojit se k Unii** co možná nejdříve a poskytuje jim příležitost stát se částí jednotného trhu EU v oblasti elektřiny a plynu.

http://europa.eu.int/comm/energy/electricity/south_east/doc/2002_memo_en.pdf

ROZŠÍŘENÍ

Bulharsko a Rumunsko na prahu EU

Bulharsko postupuje významně směrem k plnému členství v EU, avšak řada nedostatků stále existuje. **Hrozba oddálení vstupu do Unie o jeden rok** (místo ledna 2007 až začátek

Události

Po formálním startu vstupních rozhovorů s Tureckem a Chorvatskem, které slavnostně proběhlo začátkem října, se začalo naplno pracovat, když Evropská komise zahájila prověřování chorvatské a turecké legislativy. V první polovině října Komise přišla s nabídkou dvou asistenčních nástrojů (programy Jaspers a Jeremie), které umožní chudším členským státům snadnější čerpání Strukturálních fondů EU. Kompromisní návrh směrnice o spotřebitelském úvěru by měl posílit práva spotřebitelů.

roku 2008) **je stále reálná**, říká pravidelná hodnotící zpráva Evropské komise. Podle ní Bulharsko **splňuje politická kritéria** vstupu, udržuje si **vysokou úroveň makroekonomické stability** s dostatečným ekonomickým růstem a nízkou inflací, avšak musí být splněna ještě řada úkolů:

- zvýšené úsilí je třeba ke zlepšení fungování soudnictví,
- reforma veřejné správy vykázala pouze nepatrný pokrok,
- dopad zákonů na otevřenost a transparentnost je omezený,
- boj proti organizovanému zločinu a korupci se musí zefektivnit,
- je třeba vyvinout zvýšené úsilí na poli lidských práv a ochrany minorit, zejména v otázce integrace Romů,
- problémem zůstává obchod s lidmi,
- musí se zlepšit podnikatelské prostředí,
- na dokončení čeká podniková privatizace a zjednodušení registrace k podnikání,
- trh práce je nedostatečně pružný.

Vůči Rumunsku je monitorovací zpráva EK přibližně obdobně kritická. Bukurešť má našplánuto k členství od ledna 2007, termín však zůstává podmíněný dalším nutným pokrokem v reformách a **oddálení vstupu o 1 rok není vyloučeno**. Obdobně jako u Bulharska splňují Rumuni politická kritéria vstupu, avšak je zapotřebí **zlepšit kvalitu veřejné správy**. Komise kvituje výrazné **zlepšení svobody médií, restitucí majetku, práv menšin a ochrany dětí**. Hodnotící report upozorňuje především na následující resty a nedodělky:

- protlačení reformy veřejné správy a soudního systému,
- zintenzivnění boje proti korupci, včetně nejvyšších míst,
- zvýšení kvality života zdravotně postižených a mentálně nemocných lidí,
- potírání obchodu s lidmi a zlepšení situace ve vězeňství,
- zlepšení vynucování finanční disciplíny a zvýšení výkonnosti státních podniků,
- reforma veřejných výdajů,
- zvýšení privatizačního úsilí, legislativního a administrativního prostředí pro podnikání.

Sofie i Bukurešť zahájily vstupní rozhovory v únoru 2000 spolu s desítkou států, které vstoupily do EU v květnu 2004. Negociace byly úspěšně završeny v prosinci 2004 se závěrem vstoupit do EU v lednu 2007. Přístupové smlouvy byly podepsány v dubnu 2005. O tom, zda Bulharsko a Rumunsko vstoupí do EU v roce 2007 nebo s ročním zpožděním, **rozhodne Komise na jaře**.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/05/395>

EU zahajuje rozhovory se Srbskem a Černou Horou

Evropská unie dne 10. října oficiálně zahájila rozhovory se Srbskem a Černou Horou **ohledně Stabilizační a Asociační dohody**, jejíž uzavření je předstupněm pro plné členství.

Na slavnostním zahájení v Bělehradě evropský komisař pro rozšíření Olli Rehn řekl, že zahájení rozhovorů značí novou éru v oboustranných vztazích. Zároveň však varoval, že vyjednávání může být v případech **nedostatečné spolupráce balkánského státu s Mezinárodním soudním tribunálem** v Haagu kdykoliv přerušeno.

Rozhovory budou založeny na tzv. dvojitěm přístupu, prostřednictvím něhož bude Komise vyjednávat odděleně s oběma republikami o tématech spadajících do oddělených republikových kompetencí.

Bělehrad by rád Stabilizační a asociační dohodu uzavřel **v polovině roku 2006** a do Evropské unie jako plnoprávný člen vstoupil **v roce 2012**.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/05/581>

EU zahájila předvstupní prověřování chorvatské a turecké legislativy

Dne 20. října Evropská komise zahájila proces prověřování (tzv. **screening**) **chorvatské a turecké legislativy**, což je první krok v rámci vstupních negociací s oběma státy.

Úvodní kapitolou screeningu bude „**věda a výzkum**“, po ní bude následovat „**vzdělávání a kultura**“.

Během prvního stupně prověřovacího procesu, který by měl trvat 10 až 11 měsíců, budou experti Evropské komise chorvatské a turecké týmy **informovat o evropském acquis** v daných oblastech. V druhé bilaterální části screeningu negociační týmy kandidátských zemí shrnou úspěšná přijetí a začlenění evropského práva do národní legislativy a navrhnou, jakým způsobem **postupovat při přijímání zbytku**.

Prověřovací proces bude následován otevřením **35 vyjednávacích kapitol**. Podle zdrojů z Komise budou pravděpodobně nejdříve otevřeny obtížné kapitoly, aby se vyhnulo dojmu, že přístupové vyjednávání probíhá hladce.

Chorvatsko by do EU mohlo vstoupit v roce **2009** a **Turecko** až **po roce 2015**. Zejména Ankara to nebude mít jednoduché, neboť pravděpodobná nová německá kancléřka Angela Merkelová se spíše přiklání k myšlence privilegovaného partnerství Turecka s EU, místo plnohodnotného členství.

<http://www.euractiv.com/Article?tcaturi=tcm:29-146135-16&type=News>

JUSTICE A ZÁLEŽITOSTI VNITRA

Vynucování kriminálního práva v celé EU

Evropská komise předložila návrh umožňující **předávání informací o potenciálních kriminálních** v rámci členských států EU. Podle komisaře Franca Frattiniho se jedná o zcela nový koncept, když informace držené policejními či soudními orgány v jednom členském státě budou v případě nezbytnosti k dispozici obdobným institucím v ostatních státech EU.

Komise vychází z teze, že **trestné činy a kriminalita nezná geografické hranice** mezi státy a kriminální právo se proto musí přizpůsobit. Rámcové rozhodnutí dá členským státům **povinnost zveřejňovat jména, adresy, telefonní čísla, otisky prstů, DNA a poznávací značku automobilů**. Tyto údaje budou vyměňovány buď online nebo ve specifických případech na základě požadavku po informacích z jednoho státu do druhého.

Pravidla upravující přístup, podmínky a procedury oprávněných orgánů budou ještě ustanovena. Zvýšený přístup k osobním informacím bude vyvážen **zesílenou ochranou těchto dat**.

Ve stejné době Evropská komise přijala dokument, jehož cílem je **zvýšení vnější spolupráce v oblasti svobody, justice a bezpečnosti**. To přináší témata práce s nečlenskými zeměmi EU za účelem posílení lidských práv, soudní spolupráce a rovněž formulování efektivní migrační a azylové politiky.

Obě iniciativy vznikly z Haagského programu z roku 2004 a odráží se v nich rovněž boj proti terorismu.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1254>

REGIONÁLNÍ POLITIKA

Pomoc Komise při využívání fondů EU

V první polovině října Komise přišla s nabídkou dvou nástrojů, které by umožnily zejména chudším členským státům **snadnější využívání evropských Strukturálních a Kohezního fondu**. Podle ČTK Česká republika v zásadě souhlasila, ministr pro místní rozvoj Radko Martínek však potřebuje pro případné využití nástrojů znát více podrobností.

Prvním nástrojem je **program Jaspers**, prostřednictvím něhož Komise nabízí odbornou expertízu při zpracování velkých dopravních a ekologických projektů hrazených převážně z Fondu soudržnosti. Vypracovávali by ji odborníci Komise, Evropské investiční banky a Evropské banky pro obnovu a rozvoj, a to bezplatně a bez povinnosti si na spolufinancování od těchto bank půjčit. Podle ministra Martínka je to „velmi potřebné“, zvláště pro velké dopravní projekty, kde dochází k propojování evropských koridorů s národními, uvádí ČTK.

Druhým nástrojem je **program Jeremie**. Ten má usnadnit přístup malých a středních podniků k rizikovému kapitálu, s cílem snažších inovací a vytváření pracovních míst. Klíčovou roli zprostředkovatelského subjektu by sehrával Evropský investiční fond, který by pracoval penězi vyčleněnými ze Strukturálních fondů EU.

Oba nástroje jsou **dobrym příspěvkem Evropské komise pro vyšší využívání fondů** Evropské unie, nikoliv však klíčovým. Tím je v oblasti evropské regionální politiky – a nejen ní – zejména stále nezodpovězená otázka budoucí podoby společného evropského rozpočtu na léta 2007 až 2013.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1246>

ZDRAVÍ A OCHRANA SPOTŘEBITELE

Větší ochrana u spotřebitelských úvěrů

Evropská komise se dohodla na úpravě návrhu **směrnice o spotřebitelském úvěru**, která zamýšlí **posílit práva spotřebitelů** v rámci jednotného vnitřního trhu EU. Modifikovaný návrh vychází ze stanoviska Evropského parlamentu a zesílí šance na schválení i v Radě.

Klíčovou změnou je zaměření směrnice **pouze na spotřebitelské úvěry** (do 50 tisíc euro), hypotéční úvěry budou upraveny samostatně. Text dává členským státům **větší flexibilitu k přijímání vlastních pravidel** a úprav a zároveň díky klauzuli vzájemné uznatelnosti zajišťuje, aby i v této oblasti fungoval jednotný vnitřní trh. Nejvýznamnějším spotřebitelským právem je dvouúřední **možnost odstoupit od úvěru** bez udání důvodu. Půjčku by však mohli zrušit i později, a to v případě, kdy by z nějakého důvodu sešlo z koupě samotného zboží, kvůli kterému si úvěr brali.

Hlavní body revidovaného návrhu směrnice:

- omezení dosahu spotřebitelského úvěru na maximálně 50 tisíc euro,
- hypotéční úvěry dostanou samostatnou právní úpravu,
- zvláštní režim pro poskytování smluvních a předšmluvních informací u malých úvěrů do 300 euro,
- větší flexibilita členských států upravovat některé problémy podle národní situace,
- harmonizovaná pravidla kalkulace nákladů ke snadnějšímu porovnání,
- seznam informací, které musí poskytovatel úvěru klientovi dát,
- právo odstoupení od úvěrové smlouvy do 14 dnů,
- právo předčasně splatit spotřebitelský úvěr,
- právo odstoupit od úvěrové smlouvy, jestliže nákup zboží, kvůli kterému byl úvěr poskytnut, byl zrušen.

Návrhem se nyní bude zabývat Rada EU, ke schválení by mohlo dojít až v příštím roce.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1237>

Kalendárium

I v měsíci říjnu se uskutečnila řada zajímavých akcí, které se z kapacitních důvodů nevešly do námi komentované rubriky „Události“. Pozornost si zaslouží report z dílny Evropské komise, upozorňující na nelichotivou rozpočtovou situaci v Maďarsku či statistika Eurostatu dokazující, že výše sociálních výdajů v České republice si zatím zachovává zdravou výši. Zejména pro aktivní subjekty finančního trhu je určena zpráva o regulaci evropských trhů cenných papírů.

3. ŘÍJNA

Evropská unie by se měla stát světovou velmocí v oblasti „know-how“ díky Evropskému technologickému institutu (EIT): http://europa.eu.int/comm/research/headlines/news/article_05_09_30_en.html

4. ŘÍJNA

Poslanci Evropského parlamentu podporují úsilí o úspory energie a využívání obnovitelných energetických zdrojů: http://www.europarl.eu.int/news/expert/infopress_page/051-671-272-9-39-909-20050921IPR00564-29-09-2005-2005-true/default_en.htm

Aktualizovaný seznam zprostředkujících bank a finančních institucí pro globální půjčky Evropské investiční banky: <http://eib.eu.int/news/news.asp?news=33>

5. ŘÍJNA

Komisař pro rozšíření EU Olli Rehn sdělil poslancům Evropského parlamentu, že proces vyjednávání s Tureckem je korektní, transparentní a vyvážený: http://www.europarl.eu.int/news/expert/infopress_page/030-973-277-10-40-903-20050929IPR00904-04-10-2005-2005-false/default_en.htm

Jaké jsou náklady používání mobilního telefonu v zahraničí; napoví aktuální stránka DG pro Informační společnost: http://europa.eu.int/information_society/newsroom/cf/itemlongdetail.cfm?item_id=2198

Zpráva o regulaci evropských trhů cenných papírů, transpozici tzv. Lamfalussyho směrnice: http://europa.eu.int/comm/internal_market/securities/transposition/index_en.htm

6. ŘÍJNA

Imigranti přispívají prosperitě ekonomiky EU; debata v Evropském parlamentu: http://www.europarl.eu.int/news/expert/infopress_page/017-981-277-10-40-902-20050929IPR00912-04-10-2005-2005-false/default_en.htm

Eurid začíná registrovat doménu .eu 7. prosince 2005: http://europa.eu.int/information_society/newsroom/cf/itemlongdetail.cfm?item_id=2202

Evropská komise zahájila pět výzkumných projektů v oblasti potravin s podporou fondů EU: <http://europa.eu.int/comm/research/press/2005/pr0510en.cfm>

7. ŘÍJNA

Regionální míry nezaměstnanosti v EU v roce 2004 se pohybovaly v širokém rozpětí 2,4% - 32,8%: http://epp.eurostat.cec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE_PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005_MONTH_10/1-07102005-EN-AP.PDF

10. ŘÍJNA

Evropská komise navrhuje, aby se rok 2008 stal „Evropským rokem dialogu mezi kulturami“: http://europa.eu.int/comm/culture/portal/events/current/dialogue2008_en.htm

Evropská větrná energie na počátku 21. století: http://europa.eu.int/comm/energy/res/sectors/wind_energy/presentations_en.htm

11. ŘÍJNA

Rada EU schvaluje pravidla ke zlepšení spolehlivosti firemních účtů: http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/misc/86522.pdf

Studie DG Ecfín o Německu: Světlo na konci tunelu?: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/country_focus/2005/countryfocus17_en.htm

Informační systém Europolu nyní k dispozici všem členským státům: <http://www.europol.eu.int/index.asp?page=news&news=pr051010.htm>

12. ŘÍJNA

Statistika zemědělského obchodu v roce 2004: http://europa.eu.int/comm/agriculture/agrista/tradestats/index_en.htm

13. ŘÍJNA

Vztahy EU – Rusko: další kroky na cestě k usnadnění vízového režimu a readmisní dohodě: http://europa.eu.int/comm/external_relations/russia/intro/ip05_1263.htm

19 opatření Evropské komise pro podporu inovací a výzkumu: <http://europa.eu.int/comm/research/press/2005/pr1210en.cfm>

14. ŘÍJNA

Ochrana spotřebitelů: zajištění bezpečného nákupu ve všech zemích EU: http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_int/safe_shop/fair_bus_pract/cont_law/conference26092005_en.htm

Veřejná debata k Zelené knize o hypotéčních úvěrech: http://europa.eu.int/comm/internal_market/finances-retail/home-loans/index_en.htm#hearing

17. ŘÍJNA

Nová verze audiovizuálního portálu Evropské komise: http://europa.eu.int/comm/avservices/home/index_en.cfm

18. ŘÍJNA

Zelená kniha Evropské komise: Směrem ke strategii mentálního zdraví v EU: http://europa.eu.int/comm/health/ph_determinants/life_style/mental/green_paper/consultation_en.htm

Kalendárium

19. ŘÍJNA

Nový portál Eurostatu „Portrét regionů“ zajišťuje přehled evropské regionální různorodosti:

<http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/regportraits/info/data/en/index.htm>

Stabilita evropského bankovního sektoru:

<http://www.ecb.int/press/pr/date/2005/html/pr051017.en.html>

20. ŘÍJNA

Evropská komise přehodnocuje zhoršující se rozpočtovou situaci v Maďarsku:

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1311&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Výzkum high-tech a jeho dopad na ekonomiku a společnost: http://europa.eu.int/comm/research/headlines/news/article_05_10_19_en.html

Výdaje na sociální ochranu v EU představují 27,7% HDP: http://epp.eurostat.cec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005_MONTH_10/3-20102005-EN-BP.PDF

Podíl výdajů na sociální zabezpečení k HDP v %

Irsko	16,0	Řecko	26,6
Malta	17,7	UK	27,6
Slovensko	19,2	EU-25	27,7
ČR	19,9	Belgie	27,8
Španělsko	20,2	Nizozemí	28,5
Maďarsko	20,9	Rakousko	29,1
Lucembursko	22,7	Dánsko	30,0
Portugalsko	25,4	Německo	30,5
Slovinsko	25,4	Francie	30,6
Itálie	26,1	Švédsko	32,5
Finsko	26,4		

zdroj: Eurostat, údaje za rok 2002,

údaje za Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litvu a Polsko nejsou k dispozici

21. ŘÍJNA

Čtvrtletní ekonomický přehled o kandidátských zemích:

http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/activities_thirdcountriseconomic_cceq_en.htm

Studie Evropské komise o strukturách daňových systémů v EU: http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/index_en.htm

Názor Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu Evropské komise o reformě trhu s cukrem:

http://www.esc.eu.int/press/index_en.asp

24. ŘÍJNA

Ptačí chřipka a případy přenosu na člověka - aktualizovaná fakta:

http://europa.eu.int/comm/food/animal/diseases/controlmeasures/avian/index_en.htm

Katarské vyjednávací kolo Světové obchodní organizace (WTO) a mandát Evropské komise:

http://europa.eu.int/comm/development/body/news/news_en.htm#3

Zahraniční obchod - antidumping, antiochrana: statistika za prvních devět měsíců letošního roku:

<http://trade-info.cec.eu.int/doclib/html/125582.htm>

25. ŘÍJNA

Hlavní body plenárního zasedání Evropského parlamentu:

http://www.europarl.eu.int/news/public/story_page/008-1810-297-10-43-901-20051025STO01809-2005-24-10-2005/default_en.htm

Evropská komise navrhuje 93,6 milionů euro na pomoc Pakistánu, který postihlo zemětřesení:

http://europa.eu.int/comm/external_relations/pakistan/intro/ip05_1332.htm

26. ŘÍJNA

Evropská komise zveřejnila ucelenou monitorovací zprávu o přípravách Bulharska a Rumunska na členství v EU:

http://europa.eu.int/comm/enlargement/report_2005/index.htm

Dotazník ke druhé směrnici o prevenci proti praní špinavých peněz: http://europa.eu.int/comm/internal_market/company/financial-crime/index_en.htm#moneylaundering

27. ŘÍJNA

Návrhy britského premiéra Tonyho Blaira o konkurenceschopnosti EU v globální soutěži před Evropským parlamentem:

http://www.europarl.eu.int/news/expert/infopress_page/004-1711-299-10-43-901-20051020IPR01668-26-10-2005-2005-false/default_en.htm

Evropský ombudsman: 10 let fungování, 20.000 podnětů a stížností:

<http://www.euro-ombudsman.eu.int/release/en/2005-10-26.htm>

28. ŘÍJNA

Výroční zpráva o výzkumu a aktivitách technologického rozvoje v EU v roce 2004: http://europa.eu.int/comm/research/reports/2005/index_en.html

31. ŘÍJNA

Bílá kniha o evropské dopravní politice:

http://europa.eu.int/energy_transport/white_paper_transport_revision/lb_consultation_en.html

Očekávané aktivity

Také v měsíci listopadu se bude konat řada zasedání klíčových rozhodovacích orgánů Evropské unie. Nicméně patrně ta nejdůležitější setkání zůstanou mimo oficiální struktury institucí EU. Po neformálním summitu v Hampton Court se atmosféra mezi lídry členských států znatelně zlepšila a otevřela tak prostor pro zákulisní jednání o budoucí finanční perspektivě, která nejspíše probíhá právě teď. Otázka, zda vrcholní politici EU našli společnou řeč, však bude vyřešena až na prosincovém summitu.

3.-4.11.2005 Brusel, Belgie

- Zasedání Rady EU k zaměstnanosti, sociální politice, zdraví a záležitostem spotřebitelů

7.11.2005 Brusel, Belgie

- Zasedání Rady EU k všeobecným záležitostem a vnějším vztahům

8.11.2005 Brusel, Belgie

- Zasedání Rady EU k ekonomickým a finančním záležitostem

14.-15.11.2005 Brusel, Belgie

- Mezinárodní konference o evropském výzkumu

14.-15.11.2005 Brusel, Belgie

- Zasedání Rady EU ke vzdělávání, mládeže a kultury

14.-17.11.2005 Štrasburk, Francie

- Plenární zasedání Evropského parlamentu

21.-22.11.2005 Brusel, Belgie

- Zasedání Rady EU k všeobecným záležitostem a vnějším vztahům

22.-24.11.2005 Brusel, Belgie

- Zasedání Rady EU k zemědělství a rybolovu

24.11.2005 Brusel, Belgie

- Zasedání Rady EU k ekonomickým a finančním záležitostem

Mezi politiky, které v posledních letech v Evropské unii nabyly na významu, patří i energetická politika. V hlavním tématu našeho Měsíčníku rozebíráme její klíčové parametry, cíle, nástroje či výzvy. V druhé části tématu se zaměřujeme na služby a programy České spořitelny, které s realizací evropské energetické politiky úzce souvisí. Na příspěvku se podíleli i kolegové z Odboru speciálních programů Richard Doležal (RDolezal@csas.cz) a Jan Heřman (JaHerman@csas.cz).

ENERGETICKÁ POLITIKA EU A JEJÍ NÁSTROJE

Energetická politika Evropské unie je charakteristická svou **zvláštní povahou**. Sice na komunitární úrovni existuje, velká část pravomocí však nadále zůstává v rukou členských států. Hovořit proto o společné energetické politice – po vzoru společné zemědělské politiky či společné obchodní politiky – by bylo chybné.

Ve Smlouvě o ES či ve Smlouvě o EU **není pro energetiku vyhrazena zvláštní kapitola**. Římská smlouva pouze stanovuje, že činnosti Evropského společenství zaměřené ke splnění svých cílů zahrnuje i opatření v energetice. Větší důraz na energetiku klade připravovaná **Smlouva o Ústavě pro Evropu**, která jí věnuje samostatný oddíl a řadí ji mezi oblasti, ve kterých Evropská unie sdílí pravomoci s členskými státy. V rámci vytváření a fungování vnitřního trhu a s přihlédnutím k ochraně životního prostředí má energetická politika EU podle Ústavní smlouvy za cíl:

- zajistit **fungování trhu s energií**,
- zajistit **bezpečnost dodávek energie** v Unii,
- podporovat **energetickou účinnost a úspory energie**, jakož i rozvoj nových a **obnovitelných zdrojů energie**.

Otázka stanovení podmínek pro využívání energetických zdrojů i volby mezi různými energetickými zdroji je **zachována v**

pravomoci členských států. Na současné podobě energetické politiky by tedy ani připravovaná Ústava pro Evropu, která se nyní nachází ve stádiu klinické smrti, neměla nic změnit.

Záležitostí spojeným s energetikou – trhu uhlím – se věnuje Pařížská smlouva zakládající **Evropské společenství uhlí a oceli** (její platnost vypršela v roce 2002 a byla včleněna do Smlouvy o ES) a smlouva zakládající Evropské společenství pro atomovou energii (EURATOM), která se zabývá bezpečným a efektivním využíváním jaderné energie.

Energetická politika EU má **průřezový charakter**. V rámci Evropské komise sice existuje **Generální ředitelství pro energetiku a dopravu**, energetickou problematikou se ale zabývají i GŘ pro vnitřní trh a služby či GŘ pro životní prostředí. V politické rovině je za obor odpovědný evropský komisař pro energetiku, kterým je od listopadu loňského roku Lotyš **Andris Piebalgs**. Na úrovni členských států se schází **Rada EU pro energetiku**, která sdružuje ministry členských států s energetikou ve svém portfoliu. V Evropském parlamentu je energetika v gesci **Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku**, který má i české zastoupení. Jeho místopředsedou je europoslanec Miloslav Ransdorf a řadovými členy poslanci Jan Březina a Vladimír Remek.

HLAVNÍ CÍLE A NÁSTROJE ENERGETICKÉ POLITIKY EU

Prvotním cílem evropské energetické politiky je **zajistit stabilní dodávky energie a současně spotřebitelům poskytnout možnost nakupovat elektrickou energii, plyn či pohonné hmoty, apod. za dostupné ceny**, a to vše při respektování ochrany životního prostředí. Energetika je jako jeden z klíčových sektorů evropské ekonomiky životně důležitá pro konkurenceschopnost a prostřednictvím ní pro realizaci **Lisabonské strategie**, dále pro naplňování závazků vyplývajících z **Kjótského protokolu** a rovněž významná je i z hlediska zajištění **evropské bezpečnosti**.

Podle komisaře Piebalgse bude období do roku 2010 rozhodujícím momentem pro energetickou politiku EU. Zdá se pravděpodobné, že ceny ropy a zemního plynu minimálně ve střednědobém horizontu dále porostou. Unie musí zároveň podporovat Kjótský proces snižování emisí skleníkových plynů a udržovat si postavení vůdčího subjektu v odpovědnosti za životní prostředí na Zemi. Vzhledem k rozdělení přírodního bohatství je patrné, že Evropská unie bude do budoucna **stále více závislejší na vnějších zdrojích energie**.

V závislosti na všech výše uvedených faktorech, které formují aktuální podobu evropské energetické politiky, můžeme identifikovat její tři hlavní současné cíle:

- **vytvoření efektivních otevřených konkurenčních trhů s elektřinou a plynem**,
- **zajištění bezpečnosti dodávek energie**,

- **dosažení přísných environmentálních cílů, zejména v boji proti klimatickým změnám**.

K naplnění definovaných cílů je potřeba realizovat těchto šest hlavních priorit:

1. zvýšit energetickou účinnost,
2. dosáhnout správně fungujícího jednotného vnitřního trhu pro plyn a elektrickou energii ku prospěchu všech občanů,
3. podporovat obnovitelné zdroje energie,
4. posilovat jadernou bezpečnost,
5. zabezpečit dodávky energie do Evropy a dále rozvíjet mezinárodní spolupráci v energetice,
6. zlepšovat vztah mezi energetickou politikou a oblastmi životního prostředí a výzkumu.

1. Zvýšení energetické účinnosti

Energetická účinnost je klíčovým pojmem aktuální energetické politiky Evropské komise a s největší pravděpodobností zůstane i v blízké budoucnosti.

Je všeobecně přijímáno, že Evropská unie může **ušetřit až 20 % své energetické spotřeby**. I když se podaří realizovat pouze část tohoto potenciálu, dojde ke zvýšení evropské konkurenceschopnosti, k posílení bezpečnosti dodávek energií a k růstu šancí na splnění Kjótského protokolu. Nezanedbatelný

Téma

by byl i přírůstek pracovních míst a zaměstnanosti, neboť většina služeb a výrobků k posílení energetické účinnosti pochází ze států EU.

Komisař Piebalgs považuje jako realistický cíl **uspořit do roku 2010 ekvivalent 70 milionů tun ropy ročně**, které by bez přijetí adekvátních opatření byly spotřebovány. To představuje **roční úspory 15 mld. euro**, pokles emisí CO₂ o 140 mil. tun a zároveň mírné snížení závislosti na vnějších zdrojích energie – odhady hovoří o 4 % veškerých dovozů ropy.

Zvyšování energetické účinnosti není zcela novým aspektem energetické politiky EU, i když v konkrétní podobě se začala přijímat opatření až na začátku nového milénia (viz box).

BOX: Nejdůležitější legislativa EU k energetické účinnosti:

- směrnice 2002/91/ES o energetické náročnosti budov,
- směrnice 2004/8/ES o podpoře kogenerace,
- směrnice 2003/96/ES o zdanění energetických produktů a elektřiny,
- směrnice 2000/55/ES o požadavcích na energetickou účinnost elektrických předřadníků zářivkového osvětlení,
- směrnice 2002/40/ES o energetických štítcích elektrických trub, klimatizací a ledniček pro domácnost,
- nařízení 2001/2422/ES o označování energetické účinnosti kancelářských přístrojů,
- směrnice 2005/32/ES o určení požadavků na ekodesign energetických spotřebičů,
- návrh směrnice o účinnosti v konečné spotřebě energie a o energetických službách.

Budoucí politiku Evropské unie v oblasti úspor energií a posilování energetické účinnosti nastínila **Zelená kniha EU o energetické účinnosti**. Při této příležitosti komisař Piebalgs upozornil, že pokud by nebyla přijata žádná dodatečná opatření, spotřeba energie v EU by v příštích 15 letech **stoupla minimálně o 10 %**. To by bylo velmi nepříznivé, neboť podle odhadů bude v roce 2030 EU **závislá ze 70 % na dovozu veškeré energie (z toho 90 % ropy a 80 % dovozu plynu)** ze zahraničí. Nevyzpytatelné ceny energetických surovin jsou navíc dalším potenciálním rizikem.

Zelená kniha proto naznačuje řadu možností, jak dosáhnout cíle do roku 2020 uspořit 20 % spotřeby energie v EU prostřednictvím **změny chování spotřebitelů** (např. výměna starého bojleru, pravidelné kontroly tlaku v pneumatikách aut či kvalitní izolace střechy rodinných domků) a širšího **zavádění účinnějších technologií v podnikatelské sféře**. Pro realizaci úsporných opatření domácnostmi i podniky je však zapotřebí, aby státní správa představila dostatečné motivační pobídky.

V rámci Zelené knihy je navrhováno, aby členské státy povinně zpracovávaly **pravidelné roční plány energetických úspor**, které pak budou pečlivě aplikovat pod dohledem EU. Mají zahrnout lepší informace pro občany, lepší označování energetické spotřeby na výrobcích, ale i daňové nástroje, jako postihy plýtváčů a úlevy spořičům, státní podpory i evropské

fondy lépe cílené na energetickou účinnost či vylepšení směrnice o izolaci budov.

K dosažení všech těchto cílů Komise vyzývá k vytváření partnerství mezi Evropskou komisí, členskými státy na národní i regionální úrovni a ostatními relevantními subjekty typu mezinárodních finančních institucí. V této souvislosti hraje důležitou roli **Mezinárodní finanční korporace (IFC)**, jejíž podpůrné programy lze využít i v České republice (viz níže).

Výstupem Zelené knihy, která je nyní otevřena konzultacím zainteresovaných stran, bude v příštím roce vydání konkrétnějšího **akčního plánu**, který definuje jednotlivé legislativní akty k provedení potřebných opatření.

2. Dosažení správně fungujícího vnitřního trhu plynem a elektřinou ku prospěchu občanů

Politická rozhodnutí v oblasti liberalizace energetických trhů byla již učiněna a dostatečný právní rámec je ustaven. Aktuální prioritou je zajistit, aby schválená pravidla **byla řádně a správně implementována** jednotlivými národními státy.

Cílem liberalizace je **rozšíření konkurence a snížení cen**. Na základě liberalizačních směrnic se Evropská unie stala nejvíce integrovaným energetickým trhem na světě. **Od července 2004** se otevřely trhy plynem a elektřinou pro veškeré podnikové zákazníky a **od července 2007** se otevrou i pro domácnosti. Úspěch je však nedostatečný a někdy pouze na papíře.

Čtvrtá výroční zpráva o zavádění vnitřního trhu se zemním plynem a elektřinou, která byla publikována v lednu 2005, konstatovala smutnou skutečnost. Ačkoliv **směrnice 2003/54/ES** o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a **směrnice 2003/55/ES** o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem platí od července 2004, do národní legislativy ji nestihlo v termínu plně přijmout 18 z 25 členských států!

Dalším z legislativních pilířů jednotného vnitřního trhu v této oblasti tvoří **nařízení 2003/1228/ES** o přeshraničním obchodu s elektrickou energií, které stanovuje pravidla pro přenos elektřiny mezi členskými státy, a připravované nařízení o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám.

Neúplným uplatňováním směrnic Evropská unie dostatečně **nevyužívá hospodářský potenciál**, který vychází z plně otevřených liberalizovaných energetických trhů. Zatímco některé země (například Velká Británie u plynu i elektřiny a skandinávské země u elektřiny) disponují dostatečně rozvinutými trhy s výslednými nízkými cenami, u jiných zemí včetně ČR jsou výsledky méně uspokojivé a pokrok je příliš pomalý.

Navíc zaostávají investice do budování přeshraniční infrastruktury, což dále **brání opravdovému jednotnému vnitřnímu trhu** v celé Unii. Z otevření trhu plynem a elektrickou energií budou spotřebitelé a zákazníci profitovat pouze tehdy, budou-li k dispozici adekvátní propojovací sítě.

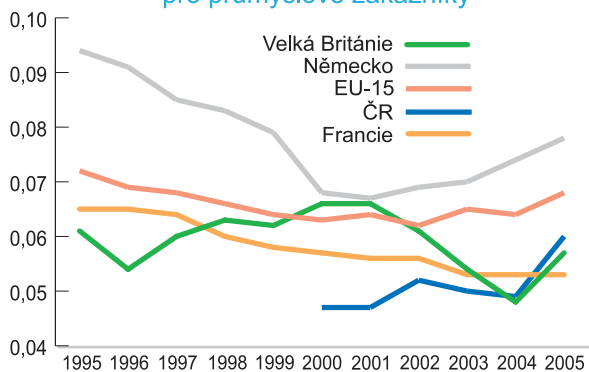
Je třeba **rozvinout větší konkurenci na trhu**. V současnosti ve velké části členských zemí nadále dominují bývalé přirozené

monopoly a pouze pár zákazníků mění dodavatele. Navíc nebyla všude dosažena plná nezávislost operátorů přenosových soustav a oddělení provozovatelů distribučních sítí.

Další směr v prosazení skutečného otevření energetických trhů nastaví souhrnný **report o fungování trhů plynem a elektrickou energií**, jehož vydání je plánováno na konec roku 2005. Report identifikuje zlepšení, které je možné a potřebné zavést, a legislativní opatření, které Komise v případě nezbytnosti navrhne.

I přes všechny problémy lze otevření energetických trhů v EU označit za **úspěšný projekt**. Ceny elektřiny ve většině zemí klesly ve srovnání s rokem 1995 v reálném vyjádření o **10 až 15 procent**. Ve většině zemí čtvrtina zákazníků z řad podniků změnila dodavatele elektřiny. Nový dodavatel však ve většině případů pochází ze stejné země, podíl zahraničních elektrárenských firem na domácím trhu je v průměru menší než 20 %. Pozitivní efekty otevření trhu plynem nejsou na první pohled patrné, neboť je zkrusují v posledních letech rostoucí světové ceny ropy, od kterých jsou ceny plynu odvozeny.

Ceny elektřiny v EUR za kWh pro průmyslové zákazníky

Zdroj: Eurostat

3. Podpora obnovitelných zdrojů energie

Vyšší využívání obnovitelných zdrojů energie **eliminuje negativní změny globálního klimatu** a zároveň **přispívá k posilování konkurenceschopnosti** prostřednictvím tvorby nových pracovních míst a upevňování evropské pozice lídra v eko-technologiích.

Základním dokumentem v této oblasti je **směrnice 2001/77/EC** o podpoře elektřiny z obnovitelných zdrojů. Ta pro EU jako celek stanoví cíl do roku 2010 dosáhnout **12 % hrubé národní spotřeby energie z obnovitelných zdrojů** a dále ve stejném období dosáhnout podílu **22,1 % elektřiny vyrobené z obnovitelných energetických zdrojů** v rámci celkové spotřeby elektřiny. Členské státy se pro dosažení těchto komunitárních cílů definují své **národní směrné cíle** v obou dvou kategoriích. Ty se mohou u jednotlivých států lišit v závislosti na jejich přírodních podmínkách. Za obnovitelné

zdroje jsou považovány vodní, větrné, solární elektrárny a zařízení využívající geotermální energie a spalující biomasu. Pokud se však nepodaří zlepšit současné trendy, podíl „zelené elektrické energie“ nepřesáhne 18 %.

K dosažení cílových hodnot se využívá řada podpůrných nástrojů. V jednotlivých členských zemích se **podpůrná schémata liší podle politických priorit** daných státem a sahají od přímé finanční podpory, přes stanovování minimálních výkupních cen vyrobené elektřiny až po investiční pobídky či daňové výhody. Ve střednědobém horizontu Komise jejich **harmonizaci nepředpokládá**. Sám komisař pro energetiku Andris Piebalgs v rámci svého mandátu (do konce roku 2009) s předložením takového návrhu nepočítá. Podle jeho názoru je nejlepším přístupem spolupráce existujících schémat podpory s cílem zajistit stanovené hodnoty ve směrnici o podpoře elektřiny z obnovitelných zdrojů.

Kromě ní je dalším rozhodujícím aktem podpory obnovitelných zdrojů **směrnice 2003/30/ES** o podpoře využívání biopaliv anebo jiných obnovitelných zdrojů v dopravě. Na jejím základě členské státy musí zajistit, aby **minimální podíl biopaliv** (a jiných alternativních pohonných paliv) na energetickém obsahu benzínu a nafty **pro dopravní účely činil 2 % do konce roku 2005, resp. 5,75 % do konce roku 2010**.

Mezi legislativní akty k podpoře biopaliv patří i **směrnice 2003/96/ES** o zdanění energetických produktů. Ta umožňuje aplikovat **sníženou sazbu spotřební daně na biopaliva** používaná jako motorové palivo. V současné době tento zvýhodněný daňový režim využívá devět států, mezi nimi i Česká republika.

Na podporu obnovitelných zdrojů energie jsou určeny i program „**Inteligentní Energie pro Evropu**“. Jedná se o komunitární podpůrný program na období 2003 až 2006, jehož smyslem je poskytovat finanční podporu místním, regionálním a národním iniciativám tak, aby došlo k odstraňování tržních bariér pro **vyšší využívání obnovitelné energie a zvyšování energetické účinnosti**.

Na rozdíl například od „6. rámcového programu pro výzkum a technologie“ tento program neumožňuje hradit investice do technologií, naopak více se **zaměřuje na propagační aktivity**.

Program je rozdělen na čtyři oblasti:

- **SAVE** – cílem je zlepšení energetické účinnosti a racionálního používání energie, hlavně v průmyslu a stavebnictví.
- **ALTENER** – zahrnuje propagaci nových a obnovitelných zdrojů energie pro centralizovanou i decentralizovanou výrobu elektřiny, tepla a jejich integraci do místního ekosystému a energetického systému.
- **STEER** – představuje podporu pro iniciativy spojené s energetickými aspekty dopravy, s diversifikací paliv, s propagací obnovitelných paliv (biopaliv) a s energetickou účinností v dopravě.
- **COOPENER** – podporuje aktivity spojené s propagací obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti v

rozvojových zemích, především v rámci spolupráce EU s rozvojovými zeměmi Afriky, Asie, Latinské Ameriky a Pacifické oblasti.

Program na celé období 2003 až 2006 počítá s rozpočtem 250 milionů euro. Na budoucí finanční perspektivu 2007 až 2013 je navrženo podstatné navýšení jeho rozpočtu.

4. Zesílení jaderné bezpečnosti

Jaderná energie je důležitou částí energetického mixu. V současnosti se na výrobě elektrické energie podílí zhruba třetinou a do budoucna je pravděpodobné, že se díky zvyšující se závislosti na ropě a ropných produktech a díky závazkům k redukci emisí skleníkových plynů tento podíl minimálně nesníží. V energetické politice má Evropská komise za povinnost implementovat **Smlouvu o Euratomu**, zejména opatření radiologické ochrany a jaderné bezpečnosti.

Jak již bylo naznačeno výše, hlavní politikou Evropské unie v otázce jaderné energetiky je **důraz na bezpečnost provozů**. Za posledních pět let bylo pracovníky Evropské komise uskutečněno více než 2500 inspekcí jaderné bezpečnosti ročně.

BOX: Starší státy Evropské unie (EU-15) a jaderná energie

Osm z patnácti „starších“ členů EU v současné době provozuje atomové elektrárny. Pět z nich na jadernou energetiku ale uvalilo moratorium. Německo se rozhodlo ukončit výrobu elektrické energie z jádra v roce 2021, Belgie počítá s podobným procesem do konce roku 2025. Nizozemí, Španělsko a Švédsko plánuje pokračovat s produkcí jaderné elektřiny pouze do ukončení životnosti svých atomových elektráren. Zbylé tři země – Francie, Finsko a Velká Británie – o ukončení provozu jaderné energetiky neuvažují. Ve Francii a Finsku dokonce plánují výstavbu nových reaktorů.

Nové státy Evropské unie (EU-10) a jaderná energie

Desítky zemí do Unie přistoupivší v loňském květnu v otázce jaderné energetiky nezastává tak striktní postoje. Některé z nich se v rámci vyjednávání o vstupu do EU dohodly na uzavření svých starých a nespolehlivých reaktorů. Ve většině z nich se o moratoriu na jadernou energetiku neuvažuje.

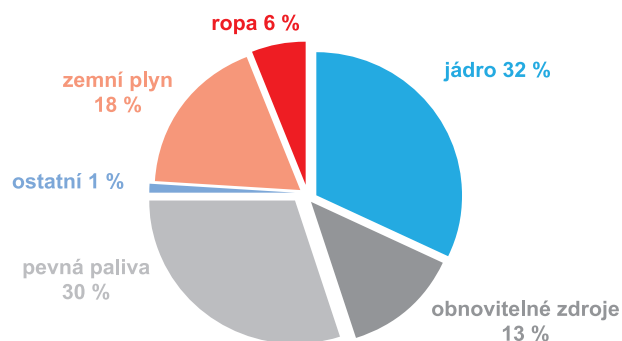
Jednoznačné bezpečnostní standardy jaderné energetiky nicméně **na komunitární úrovni neexistují** a jsou v rukou členských států. Začátkem roku 2003 proto Evropská komise přišla s **návrhy dvou směrnic**, které mimo jiné reagují na rozšíření EU o desítku nových států s nižšími bezpečnostními standardy v otázkách jaderné energetiky:

- **Návrh směrnice v oblasti bezpečnosti jaderných zařízení** (KOM 2003/32-1) – stanovuje společné bezpečnostní standardy založené na principech Mezinárodní agentury pro atomovou energii, které mohou být v EU vynutitelné. Důležitou úlohu získá tzv. národní regulační výbor, který bude složen ze zástupců národních regulačních orgánů a Evropské komise.
- **Návrh směrnice o nakládání s vyhořelým jaderným palivem a radioaktivními odpady** (KOM 2003/32-2)

– členským státům ukládá povinnost sestavovat programy zacházení s radioaktivním odpadem. Konkrétní metoda uchovávání není povinně stanovena, pokud to je možné, prioritou by mělo být hlubinné ukládání.

S návrhy zatím příliš nesouhlasí členské státy, které se brání přenosu kompetencí do Bruselu.

Výroba elektřiny podle energetických zdrojů v EU-25

Zdroj: Evropská komise, za rok 2002

V oblasti evropské politiky upravující jadernou energetiku stojí za zmínku důraz **na vývoj a výzkum**, zejména v otázce nalezení dlouhodobého technického řešení pro bezpečnější zacházení s vyhořelým jaderným palivem. Za účelem vyšší koncentrace a racionálnějšího použití dostupných zdrojů navrhla Komise založení **Společného podniku pro zacházení s jaderným odpadem**, který by měl řídit evropské aktivity v této oblasti a měl by být financován z připravovaného 7. rámcového programu Evropského společenství pro atomovou energii (EURATOM) pro výzkum a technologický rozvoj.

5. Zabezpečení dodávek energie do Evropy a další rozvíjení mezinárodní spolupráce

Energetická situace ve světě se za posledních několik let změnila. Poptávka v Číně a Indii rapidně roste a vytáhla ceny energetických surovin – zejména ropy – na dlouhodobá maxima. Podle některých odborníků však ani jejich současná úroveň **okolo 60 dolarů za barel** nemusí být konečná a ve střednědobém horizontu dále poroste.

Budoucí trendy energetické závislosti byly definovány již v roce 2000 v **Zelené knize „Směrem k evropské strategii bezpečnosti energetických dodávek“**. Podle jejího scénáře bude EU v roce 2030 ze 70 % závislá na dovozu energie z třetích zemí oproti současné úrovni 50 %. Stále se nepodařilo zkrotit růst spotřeby elektrické energie (ročně +1 až 2 %), zatímco energetické suroviny dostupné na území Evropské unie jsou **omezené či ekonomicky nevyužitelné**.

Na dokument z roku 2000 navázala **Zelená kniha „Čtyři roky evropských iniciativ“** z poloviny letošního roku. Ta zdůrazňuje, že od roku 2000 se negativní trendy vedoucí ke

zvyšování závislosti na zahraničních zdrojích energie navzdory dosaženému pokroku nepodařilo zvrátit. Ke zlepšení situace navrhuje čtyři úkoly:

1. **Řízení poptávky po energiích** – prvotním úkolem je maximální možné snižování spotřeby energií. To se vedle domácností týká i průmyslových odvětví, která jsou největšími konzumenty energií, a dopravy.
2. **Diversifikace evropských zdrojů** – EU má omezené zdroje energie, ale ty se musí naučit více využívat. Jaderná energie se na výrobě elektřiny podílí zhruba 1/3 a představuje relativně levný stabilní zdroj, navíc bez emisí CO₂. Je potřeba nalézt čistější technologie výroby elektřiny z uhlí, kterého má Evropa dostatek. Velký potenciál mají obnovitelné zdroje energie a biopaliva, která mohou nahrazovat ropné produkty. Termojaderná fúze a palivo na bázi vodíku jsou zatím hudbou budoucnosti, které v cestě stojí řada překážek.
3. **Urychlení zavádění jednotného vnitřního trhu v energetice** – výpadky elektrického proudu v létě 2003 jasně demonstrovaly větší potřeby mezistátního spojení energetických sítí a lepší koordinaci mezi národními operátory. Liberalizace trhu elektrickou energií a plynem musí jít ruku v ruce se zajištěním férové konkurence a optimálního udržitelného využívání energetických sítí.
4. **Dohled nad vnějšími dodávkami energie** – Evropská unie musí uzavřít strategická partnerství s hlavními dodavateli energií jako je Rusko a země Blízkého východu. Zároveň musí podporovat dialog se sousedními státy s cílem integrace jejich energetických sítí pro zajištění vyšší bezpečnosti dodávek.

Důležitou úlohu v otázce zajištění bezpečnosti dodávek energie v EU hraje návrh směrnice týkající se opatření na ochranu bezpečnosti dodávek elektrické energie a investic do infrastruktury KOM(2003) 740, který je součástí „**energetického balíčku**“ z prosince 2003, jímž Komise reagovala na výpadky v dodávkách elektrické energie v tehdejší létě.

Jejím cílem je **podpořit investice do evropského energetického sektoru** jak pro posílení konkurence, tak pro pomoc při prevenci výskytu výpadků dodávek elektrické energie. Návrh zdůrazňuje potřebu vytvoření dostatečného legislativního rámce pro zajištění ochrany bezpečnosti dodávek elektrické energie a pro zabezpečení adekvátní úrovně vzájemného propojení mezi členskými státy prostřednictvím transparentních a nediskriminačních politik. Všechny tyto aspekty jsou nezbytnou podmínkou pro efektivní fungování konkurenčního vnitřního trhu s elektrickou energií. V současné době prochází návrh směrnice standardním legislativním procesem.

V otázce zabezpečení vnějších dodávek energie má klíčový význam **rozvíjení dobrých partnerských vztahů s energeticky bohatými zeměmi**. V tomto kontextu je **klíčovým partnerem Rusko**, které do EU dodává polovinu spotřebovaného zemního plynu, čtvrtinu spotřebované ropy a třetinu spotřebovaného uranu.

Spolupráce s Moskvou se vyvíjí v rámci **Energetického dialogu EU-Rusko**, který oficiálně odstartoval v roce 2000. Cílem dialogu je **zajištění bezpečnosti dodávek** energetických surovin, rozvoj spolupráce v oblastech úspor energie, racionalizace výroby, budování dopravní infrastruktury, podpory investic a rozvoje napojení energetických sítí. Každý rok vychází zpráva o dosažení pokroku v energetickém dialogu těchto dvou velmocí; poslední byla zveřejněna letos v říjnu.

Součástí strategie zajištění bezpečnosti dodávek elektrické energie je i **zesílení vztahů se státy jihovýchodního Balkánu**. Spolupráce v této oblasti probíhá v rámci tzv. Aténského procesu a vyvrcholila letos v říjnu, kdy EU a osm států jihovýchodní Evropy (Albánie, Bosna, Bulharsko, Chorvatsko, Makedonie, Rumunsko, Srbsko, Kosovo a Turecko) podepsaly dohodu, která vytváří **regionální energetický trh v souladu s evropskou komunitární legislativou** (jak v oblasti energetiky, tak i např. životního prostředí). Jedná se o první krok směrem k integraci energetického trhu jihovýchodní Evropy do jednotného vnitřního trhu EU. V Aténách podepsaná dohoda předpokládá liberalizaci trhu elektrickou energií a plynem v tomto regionu do roku 2008.

6. Zlepšení vztahu mezi energetickou politikou a oblastmi životního prostředí a výzkumu

Energetická politika není pouze o otázkách zajištění bezpečnosti dodávek. Její součástí jsou i **cíle ochrany životního prostředí**. Prvotním dokumentem je zde tzv. **Kjótský protokol** (viz box). Nejvýznamnějším nástrojem plnění Kjótského protokolu je pak **Evropský systém obchodování s emisemi skleníkových plynů**, jenž upravuje **směrnice 2003/87/ES** o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství.

Systém platí **od začátku ledna letošního roku** a je v něm zapojeno cca. **12 tisíc evropských průmyslových závodů** v energetice a energeticky náročných oborech. Schéma obchodování s emisemi umožňuje společně překračujícím stanovené cíle na vypouštění CO₂ do atmosféry **zakoupit povolenky na vypouštění od společností, které naopak vypouští méně**, než by dle emisního plánu mohly. Ty tak mohou investice do „zelenějších“ technologií lépe zhodnotit a napomoci Evropské unii jako celku v plnění Kjótského protokolu. V případě, že společnosti na vypouštěné emise nemají povolenky, platí **pokutu 40 euro za každou tunu** (od začátku roku 2008 se zvýší na 100 euro). Rozpis počtu povolenek pro jednotlivé podniky určuje **národní alokační plán**, který pro každou zemi zvlášť podléhá schválení Evropskou komisí.

Zpočátku schéma zahrnuje pouze emise **oxidu uhličitého CO₂**, avšak předpokládá se, že zanedlouho se omezení bude týkat všech šesti skleníkových plynů. Rovněž se v poslední době otevřela debata o **zapojení aerolinek** do celého systému, které se sice na emisích skleníkových plynů podílejí pouze ze 3 %, ale podíl se dynamicky zvyšuje.

Energetická politika je rovněž úzce **spojena s politikou výzkumu**. Generální ředitelství EK pro energetiku a dopravu

sdílí odpovědnost za řízení Rámcových programů pro výzkum a technologický rozvoj. Aktuálně je důraz kladen na podporu technologického rozvoje v energetice a zvyšování energetické účinnosti. V tomto kontextu je třeba podtrhnout důležitost výstavby **Mezinárodního termonukleárního experimentálního reaktoru**, který by měl být schopen vyrábět energii z mořské vody a s jeho výstavbou se počítá ve Francii. Projektu se kromě Evropské unie zúčastní i Japonsko, USA, Rusko, Čína a Jižní Korea a odhaduje se, že v průběhu příštích 30 let spolyká náklady ve výši 10 mld. euro.

Budoucí výzkum v energetice EU podstatně ovlivní podoba připravovaného **7. rámcového programu pro výzkum a technologický rozvoj**. Konečná podoba programu, který se bude vztahovat k období 2007 až 2013, ještě není známa a bude se odvíjet od dohody o celé sedmileté finanční perspektivě. Nicméně ve výzkumu energetiky jsou navrženy tyto priority:

- **energetická účinnost a obnovitelné energie,**
- **čisté uhelné technologie,**
- **zacházení s jaderným odpadem.**

Cílem by mělo být nabídnout průmyslové sféře takové pobídky, aby se podílela na dosažení cílů evropské energetické politiky a na realizaci mezinárodních závazků typu Kjótského protokolu. Zároveň by měla průmyslu EU pomoci udržet a posílit **vůdcovskou pozici na globálním trhu**.

Aktuální 6. rámcový program pro výzkum a technologický rozvoj, který pokrývá období 2002 až 2006, se v energetickém výzkumu zaměřuje na **obnovitelné zdroje, energetickou účinnost a alternativní paliva** včetně těch na bázi vodíku.

Přehled veškeré legislativy upravující energetickou politiku Evropské unie naleznete zde:

http://europa.eu.int/eur-lex/lex/cs/repert/chap_12.pdf

BOX: Kjótský protokol

Kjótský protokol k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu byl přijat na konferenci v japonském Kjótu v prosinci 1997. Protokol je zaměřen na stanovení redukčních emisních cílů smluvních států a způsoby jejich dosažení. Požaduje, aby do prvního kontrolního období (2008-2012) snížily emise skleníkových plynů nejméně o 5,2 % v porovnání se stavem v roce 1990. Pro každou zemi přitom platí jiné redukční cíle. Pro státy EU to je 8 % (např. pro USA 7 % a pro Rusko 0 %).

Jako skleníkové plyny protokol uvádí oxid uhličitý CO₂, metan CH₄, oxid dusný N₂O, hydrogenované fluorovodíky (HFCs), polyfluorovodíky (PFCs) a fluorid sírový (SF₆). Aby Kjótský protokol vstoupil v platnost, musí ho ratifikovat alespoň 55 zemí, jejichž podíl na znečišťování světového ovzduší tvoří minimálně 55 %. To se naplnilo v únoru letošního roku, kdy k protokolu přistoupilo Rusko.

HLAVNÍ CÍLE A NÁSTROJE ENERGETICKÉ POLITIKY EU

Program Finesa – FINancování Energii Spořících Aplikací

Česká spořitelna ve spolupráci s Mezinárodní finanční korporací (IFC - International Finance Corporation) vytvořila speciální program pro **financování energeticky úsporných projektů a výstavbu obnovitelných zdrojů energie**.

Česká spořitelna nabízí **investiční úvěr s částečnou garancí IFC až do výše 50 % úvěru**. Díky této garanci mají klienti výrazně jednodušší přístup k finančním zdrojům. Pro Českou spořitelnu bankovní garance přináší možnost zpřístupnit financování širšímu množství projektů, umožňuje zvýšit úvěrovou angažovanost klienta a snížit administrativní náklady spojené s oceněním a případnou aktivací ostatních zajišťovacích instrumentů. V rámci energeticky úsporných projektů jsou pro poskytnutí úvěru vhodní následující klienti: průmyslové a zemědělské podniky, firmy z oblasti energetických služeb a energetických technologií, provozovatelé energetických provozů, ale i nákladní a hromadné osobní dopravy.

Energeticky úsporné projekty

Za vhodné projekty se považují takové, které **vedou ke zvýšení efektivnosti výroby, distribuce a spotřeby energie**. Konkrétně se může jednat o účinnější kotle a pece, kogenerační jednotky, nové rozvody tepla, tepelné izolace budov, výměny oken. Mezi vhodné projekty patří i přestavby dopravních prostředků z nafty na zemní plyn.

Přetrvávajícím negativním rysem české ekonomiky je **příliš vysoká energetická náročnost HDP**. Česká republika patří z tohoto hlediska mezi nejhorší země v rámci Evropské unie. Česká spořitelna se prostřednictvím programu Finesa snaží intenzivně zpřístupnit komerční financování energeticky úsporných projektů firmám a podnikatelům a zároveň přispět ke zkvalitňování a ochraně životního prostředí.

Základními kritérii pro získání investičního úvěru Finesa s garancí IFC jsou **efektivnější využití energie a snížení emisí skleníkových plynů**. Splnění těchto kritérií musí být potvrzeno **energetickým auditem**. Díky spolupráci s IFC můžeme klientům již v období přípravy poskytnout asistenci při plánování projektu. Jedná se zejména o vyčíslení energetických úspor, poradenství ve fázi přípravy projektu a v některých případech i částečnou úhradu nákladů na energetický audit.

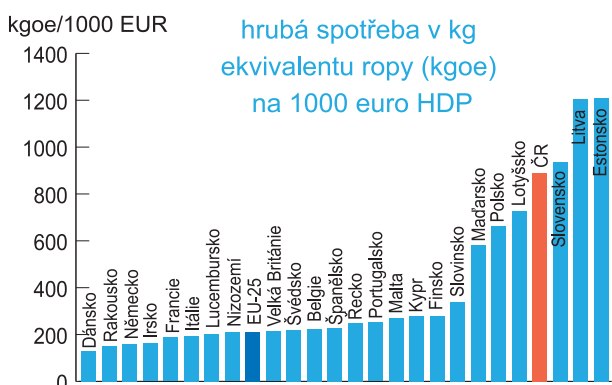
Obnovitelné zdroje energie

Významný potenciál pro využití programu Finesa představují **projekty na výstavbu obnovitelných zdrojů energie**. Mezi nejvhodnější patří výstavba větrných a vodních elektráren, výroba a zpracování biomasy a elektrárny na biomasu. Tržní potenciál vyplývá ze **závazku České republiky výrazně zvýšit podíl energie vyráběné z obnovitelných zdrojů**. V současné době činí tento podíl asi polovinu zamýšlené úrovně a to včetně velkých vodních elektráren. Zvýšení podílu bude finančně velice náročné a neobejde se bez výrazných dotací, ať již ve formě stanovení minimálních výkupních cen nebo různých dotačních

programů (např. Operační program Průmysl a podnikání - OPMP). Podle pravidel EU by měl podíl obnovitelných zdrojů v Evropské unii v roce 2010 představovat alespoň 12 % veškeré spotřeby energie. Navíc se dá ze strany EU očekávat tlak na další zvyšování tohoto podílu i v následujících letech.

Energetická náročnost ekonomiky

Pozn.: HDP ve stálých cenách roku 1995, spotřeba za rok 2003, zdroj: Eurostat

Pro koho program Finesa není

Klient žádající o investiční úvěr Finesa nesmí mít jako předmět podnikání provozování hazardních her, výrobu a distribuci alkoholu, tabákových výrobků nebo zbraní.

Kdy žádat o úvěr

Klient žádající o úvěr Finesa by měl mít vyjasněnou strukturu financování, zpracovaný podnikatelský plán, studii proveditelnosti a energetický audit. Obvykle Česká spořitelna vyžaduje **podíl vlastních zdrojů ve výši 10 až 30 %**. Část vlastních zdrojů může klient suplovat podřízeným úvěrem od ČMZRB.

Základem úspěšného zahájení jednání o úvěru je **kvalitně zpracovaný podnikatelský plán s jasným finančním modelem** projektu. Česká spořitelna s IFC provede standardní posouzení projektu – analýzu příjmů a nákladů záměru, analýzu toku hotovosti a schopnosti pokrýt dluh a samozřejmě analýzu rizik a ohrožení projektu. Nedílnou součástí posouzení projektu je rovněž zhodnocení technické proveditelnosti projektu.

Aby klient mohl žádat o úvěr v České spořitelně, musí již být v **pokročilé fázi povolovacích řízení** - vydané územní rozhodnutí, stavební povolení, stanovisko Ministerstva životního prostředí, předběžný souhlas rozvodné energetické společnosti s připojením k síti. Klient by měl mít smluvně vyřešeno dodávku technologie včetně záručního a pozáručního servisu. Pro úspěšné posouzení projektu je rovněž nezbytné smluvní zajištění vstupů a výstupů v závislosti na druhu projektu.

Právní rámec

Základní podmínky pro investory zvažující výstavbu výroben elektřiny z obnovitelných zdrojů upravuje **zákon č. 180/2005 Sb.** o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie.

Zákonem zmocněným orgánem ke stanovení minimálních výkupních cen elektřiny je **Energetický regulační úřad (ERÚ)**. V těchto dnech by měl ERÚ zveřejnit tyto výkupní ceny a tím odstartovat realizaci projektů na bázi obnovitelných zdrojů, které dosud nemohly být posouzeny a financovány právě kvůli nejistotě vyplývající z nejasné ceny vykupované elektřiny.

EU program business

Financování investičního záměru úvěrem FINESA od České spořitelny mohou klienti **bez omezení kombinovat s dotačními tituly veřejných rozpočtů** – ať se jedná o **programy ze strukturálních fondů EU** (programy Úspora energie nebo Obnovitelné zdroje energie v rámci OPMP – viz. box) nebo národní programy České republiky. Pro usnadnění přístupu k dotacím i jiným formám podpory z evropských fondů připravila Česká spořitelna pro své klienty speciální produkt – EU program business.

BOX: Opatření 2.3 OPMP: snižování energetické náročnosti a vyšší využití obnovitelných zdrojů energie:

Program Úspora energie – jedná se o podporu projektů vedoucích ke snížení energetické náročnosti v průmyslových podnicích pomocí snížení energetické náročnosti procesů spojených s výrobou, přeměnou a rozvodem energie, nových technologií zpracování energetických surovin, zavádění kombinované výroby elektřiny a tepla (kogenerace) apod;

Program Obnovitelné zdroje energie – jedná se o podporu projektů zavádění výroby elektrické energie nebo tepla z obnovitelných zdrojů energie, jako např. projekty výstavby, obnovy nebo rekonstrukce zařízení na využívání obnovitelných zdrojů energie, projekty kombinované výroby elektřiny a tepla využívající k výrobě obnovitelný zdroj energie apod.

EU program business nabízí podnikatelům a firmám komplexní podporu při získání dotace ze strukturálních fondů EU i národních titulů ČR na třech základních úrovních:

1. Informace o programech EU

Zdroje informací o dotačních titulech jsou stále značně roztříštěné. Podnikatelé a firmy nemohou ztrácet drahocenný čas prohledáváním desítek internetových stránek nebo procházením stovek dokumentů. Česká spořitelna si toho je vědoma a proto založila **Kancelář pro EU (EU Office)** nebo nabízí na svých internetových stránkách **databázi informací o EU** (<http://www.csas.cz/eu>).

2. Podpora při získání dotace

Podnikatelé a firmy čeká nelehký proces, který začíná samotným výběrem vhodného dotačního titulu. V rámci tzv. **investičního auditu** specialisté České spořitelny:

- identifikují vhodný dotační titul pro konkrétní investiční záměr klienta,
- komplexně posoudí a naleznou nejvhodnější možnou strukturu financování této investice včetně zahrnutí vhodných dotačních titulů.

Na investiční audit navazují **profesionální poradenské služby spojené s vypracováním žádosti o dotaci** či další nezbytné dokumentace od dceřině společnosti Consulting ČS a jejich smluvních partnerů. Consulting ČS mimo jiné nabízí:

- vypracování projektové dokumentace,
- přípravu žádosti včetně všech příloh a kompletace,
- vypracování studie proveditelnosti, Cost Benefit analýzy, logického rámce projektu a další nezbytné dokumentace,
- organizaci výběrového řízení,
- další poradenské služby dle požadavku zákazníka.

3. Financování investičního záměru

Spolufinancování projektů žádajících o dotace z veřejných zdrojů připravují specialisté České spořitelny tak, aby plně vyhovělo obecným pravidlům dotační politiky strukturálních fondů. Rozumíme pojmem „dotace“, „uznatelné náklady“ i „ostatní náklady“ podporovaného projektu a všechny umíme finančně pokrýt. Česká spořitelna tak může **financovat až 100 % nákladů projektu** v různých variantách.

Častá pravidla dotační politiky ovlivňující financování projektu:

1. Jedno z pravidel dotační politiky, tzv. **zpětné financování**, umožňuje v drtivé většině případů proplacení dotace až po ukončení celého projektu či jeho dílčí etapy.
2. **Prokázání schopnosti financovat celý projekt** je dalším z častých požadavků dotačních programů.

Řešení České spořitelny:

Bankovní příslib slouží k prokázání připravenosti a schopnosti firmy celý projekt nebo jeho dílčí etapu financovat v době podání žádosti o dotaci. Podle požadavků konkrétního dotačního programu Vám Česká spořitelna vystaví buď **závaznou nebo nezávaznou variantu** příslibu.

Samotné financování projektu je možné strukturovat ve dvou variantách (viz obrázek):

- v rámci jednoho úvěru na dotovaný projekt použije firma dotaci buď na jeho částečné předčasné splacení a nebo dotace poslouží k dalším rozvojovým záměrům společnosti
- nebo Česká spořitelna poskytne samostatný úvěr na překlenutí dotace, který po jejím obdržení jednorázově firma splatí a samostatný úvěr na dotovaný projekt

Obrázek - varianty financování dotovaných projektů

Kombinace se zvýhodněnými produkty České spořitelny:

Speciální produkty České spořitelny jako například **programy TOP Podnik** nebo **FINESA** lze bez jakýchkoli omezení **kombinovat s dotačními tituly strukturálních fondů** a sestavit tak unikátní způsob financování projektu. Podnikatelé a firmy tak nemusejí zůstat limitováni pouze maximální výší dotace, respektive jiného zvýhodnění z podpůrných programů a získají financování investičního záměru od České spořitelny za ještě výhodnějších podmínek.

Modelový příklad - Elektřina s vůní dřeva

Investor:

Investorem je **dodavatelská firma v oblasti klasických inženýrských a energeticky úsporných celků**. Tato firma realizovala od počátku své existence řadu zakázek, jako jsou dodávky kotelen, tepelných čerpadel, výměňkových stanic, potrubních rozvodů v oblasti TZB, plynovodů a dalších. Po několika letech vývoje, řadě ověřovacích instalací a dlouhodobých provozních testech uvedla na trh agregát pro společnou výrobu elektrické energie a tepla. Jedná se o klasickou kogenerační jednotku s pístovým spalovacím motorem, avšak pracujícím na dřevní plyn, který vzniká zplyňováním obnovitelných zdrojů energie.

Východiska projektu:

Investiční záměr firmy spočíval ve **vybudování energetického bloku pro společnou výrobu tepla a elektřiny z obnovitelného zdroje** – odpadního dřeva z truhlářské výroby. Tento energetický blok je umístěn v areálu truhlářské firmy v Jihomoravském kraji. Elektrická energie je prodávána do sítě rozvodného podniku a teplo je využito k sušení dřeva a k vytápění. Realizace je vůbec prvním komerčně použitelným agregátem svého druhu v ČR.

Navržená struktura financování:

Náklady investice dosáhly přibližně 6,5 milionů korun.

Struktura jejich financování byla následující:

- z **vlastních zdrojů firmy 2,3 milionů korun**,
- **úvěr FINESA od České spořitelny ve výši 4,2 milionů korun** se splatností 7 let, fixní úrokovou sazbou a možností předčasné splátky očekávané dotace.

Zhodnocení:

Na projekt firma požádala o **dotaci z programu Operační program průmysl a podnikání – opatření 2.3 – program Obnovitelné zdroje**. Dotace byla přiznána vůbec jako první schválené rozhodnutí v daném programu.

Kombinací produktu FINESA od České spořitelny obsahující garanci za úvěr a dotace z fondů EU získala firma výhodné úvěrové financování a úsporu projektových nákladů.

Sumarizace Investičního auditu:

dotační program	OPPP - Obnovitelné zdroje
speciální program ČS	EU program, program FINESA

Země pod lupou

Německo má mezi všemi členskými zeměmi bezesporu výlučnou a privilegovanou pozici, která vzbuzuje respekt i úctu. Výlučnost německé pozice v rámci EU je dána jak jeho prostou velikostí i ekonomickou silou, tak i bezesporu faktem zakládající členské země Společenství a jedním ze dvou tmelů, na nichž bylo integrační uskupení v Evropě po druhé světové válce založeno.

NĚMECKO

Základní ukazatele

typ vlády/hlava státu:	federální republika / prezident Horst Köhler
velikost území (podíl v EU)	357 021 km ² (8,98 %)
počet obyvatel (podíl v EU)	82 500 800 (17,96 %)
věková struktura obyvatel	0-14 let: 14,7 %; 15-64 let: 67,3 %; nad 65 let: 18 %
etnická a národnostní struktura	91,5% Němci; 2,4% Turci; 6,1% ostatní
HDP celkem (podíl v EU)	2215,65 mil. EUR (21,53%)
HDP per capita k průměru EU v paritě kupní síly	107,3%
sektorová struktura HDP	zemědělství: 1,1%; průmysl a stavebn. 29,1%; služby 69,8%
průměrná inflace	1,8%
průměrná nezaměstnanost	9,6%
růst HDP	1,6%
saldo státního rozpočtu	-3,7% HDP
veřejný dluh	66,4% HDP
počet NUTS2, nejbohatší a nejchudší NUTS2 (dle HDP per capita v PPS vůči EU)	41 NUTS2; Hamburg: 187,8%; Dessau: 66,5%
Další informace:	http://www.bundesregierung.de

pozn.: ekonomické ukazatele v roce 2004, zdroj: EU, CIA

Komentář

V poslední dekádě však v souvislosti s Německem mohou nezávislého pozorovatele napadat rovněž slova jako zašlá sláva. Německo je totiž zemí, která prozatím nenastoupila do skupiny dynamicky se vyvíjejících zemí Unie a jejich ekonomik. Německo je naopak zemí, která při porovnání základního ukazatele ekonomické vyspělosti a prosperity – HDP na obyvatele v relativním vyjádření vůči průměru EU ztratila nejvíce ze všech členských zemí EU; nebo jinak řečeno, není jiné země v EU, která by svoji relativně měřenou míru prosperity zhoršila více než právě Německo. Možná v očích těch, kteří stále Německo považují za superbohatý stát EU, zní poměrně překvapivě fakt, že v rámci EU-15 by dnes bylo Německo zcela průměrně prosperující evropskou ekonomikou, na hony vzdálenou lucemburské, irské, nizozemské, dánské či rakouské.

Svůj vliv velkého otce zakladatele se Německo snaží uplatňovat v případě těch klíčových rozhodnutí o směřování Evropské unie, které nejsou Německu přímo po chuti, případně v těch, kde není schopno splňovat předem objektivně platná kritéria. Těch případů bychom z historie evropské integrace mohli uvést řadu; z nedávné minulosti si zřejmě všichni vybavují německo-francouzský krok reformující pravidla Paktu stability a růstu směrem k jejich vyšší flexibilitě a benevolenci (který podrobila kritice i sama Evropská centrální banka) v situaci, kdy

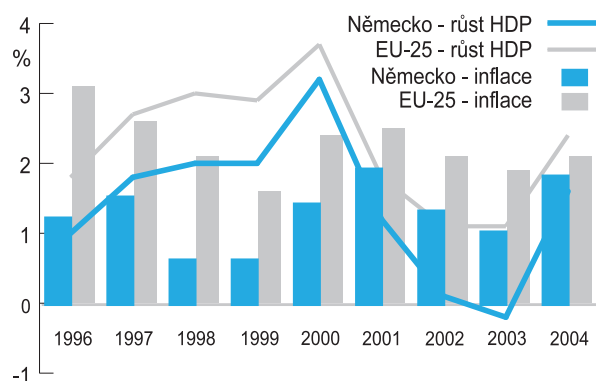
hrozilo, že největší země eurozóny tato pravidla nebudou schopny opakovaně plnit.

Příkladem prosazování silného vlivu může být i stávající debata o podobě Evropského rozpočtu, ve které tedy Německo rozhodně nestojí na straně zastánců reformy rozpočtové politiky, ale spíše na straně evropských konzervativců.

Je nutné podotknout, že posledních patnáct let se Německo musí ekonomicky i sociálně vypořádávat s bezprecedentním experimentem, který má zřejmě podstatnou „zásluhu“ na tom, že se dříve skvělá pozice prosperujícího státu, beroucího však ohled na sociální záležitosti, zhoršila. Tím experimentem je doslova šokové znovusjednocení země samotné v průběhu roku 1990. Připojení nových spolkových zemí k těm tradičním lze bezpochyby označit za jedinou aplikovanou metodu šokové terapie ekonomické transformace v období počátku 90. let ve střední a východní Evropě; pravda, s desítkami až stovkami miliard marek a později euro v kapsách veřejných i privátních investorů ze západní části země. Dnes lze jen hypoteticky spekulovat nad tím, jaká že by byla pozice západního Německa v rámci EU-15, nebýt onoho nákladného, nicméně dlouhodobě zcela prospěšného procesu.

Nelze si totiž nalhávat, že problémy byly do německé ekonomiky vtaženy toliko okolnostmi znovusjednocení. I pro západní spolkové země začalo velmi viditelně platit, že si začínaly „žít nad poměry“. Pokud se podíváme na vývoj průměrné mzdy, či jednotkových nákladů práce, které porovnáme s vývojem produktivity práce, dostáváme nebezpečně se rozvíjející nůžky, jež se zkrátka nemohou rozevírat do nekonečna. Výsledkem je pak se značným zpožděním a zřejmě i zvýšenými ekonomickými a sociálními náklady prováděná fiskální a sociální reforma, která příliš populární v celé zemi rozhodně není. Její naplnění je však nutnou podmínkou k tomu, aby se Německo opět mohlo navrátit na výsluní dynamických evropských zemí z období před třemi či čtyřmi dekadami.

Vývoj inflace a růstu HDP

Zdroj: Eurostat

Statistické okénko

Statistické okénko v tabulkové formě zobrazuje důležité makroekonomické a finanční ukazatele zemí nově přistoupivších do Evropské unie se zřetelem na kritéria definovaná v Maastrichtské smlouvě: meziměsíční, meziroční a průměrnou inflaci, indikátory deficitu schodku státního rozpočtu a státního dluhu vyjádřených v poměru k HDP a volatilitu devizových kurzů národních měn k euro. Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele pro celou EU.

Cenový vývoj

	Meziměsíční inflace v %			Meziroční inflace v %			Průměrná meziroční inflace v %		
	VII-05	VIII-05	IX-05	VII-05	VIII-05	IX-05	VII-05	VIII-05	IX-05
EU	-0,1	0,2	0,5	2,1	2,2	2,5	2,1	2,1	2,1
EU - minimum	-	-	-	-	-	-	0,9	0,9	1,0
ČR	0,4	0,0	-0,1	1,4	1,4	2,0	1,9	1,9	1,7
Estonsko	0,4	0,3	0,9	3,9	4,2	4,9	4,1	4,1	4,2
Kypr	-1,5	0,7	1,7	1,3	1,5	2,1	2,4	2,4	2,3
Litva	-0,2	0,1	0,8	1,9	2,3	2,6	2,7	2,7	2,7
Lotyšsko	0,0	-0,1	1,5	6,3	6,3	7,4	7,0	7,0	6,9
Maďarsko	-0,1	-0,5	0,2	3,6	3,5	3,6	4,7	4,7	4,2
Malta	0,1	0,3	0,0	1,7	2,5	2,0	2,3	2,3	2,2
Polsko	-0,1	0,1	0,3	1,5	1,8	1,8	3,5	3,5	3,0
Slovensko	-0,3	-0,1	0,3	2,0	2,1	2,3	4,1	4,1	3,4
Slovinsko	0,8	-0,5	1,0	2,0	1,8	3,2	2,9	2,9	2,7

Pozn.: založeno na bázi harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HICP); průměrná meziroční inflace je dvanáctiměsíční klouzavý průměr meziroční změny harmonizovaného indexu spotřebitelských cen; EU – minimum je průměr průměrné inflace ve třech členských státech EU s její nejnižší hodnotou. Zdroj: Eurostat

Fiskální vývoj

	Deficit veřejných rozpočtů k HDP v %			Veřejný dluh k HDP v %		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
EU-25	-2,3	-3,0	-2,6	61,4	63,0	63,4
ČR	-6,8	-12,5	-3,0	29,8	36,8	36,8
Estonsko	1,5	2,6	1,7	5,8	6,0	5,5
Kypr	-4,5	-6,3	-4,1	65,2	69,8	72,0
Litva	-1,4	-1,2	-1,4	22,4	21,4	19,6
Lotyšsko	-2,3	-1,2	-0,9	14,2	14,6	14,7
Maďarsko	-8,5	-6,5	-5,4	55,5	57,4	57,4
Malta	-5,8	-10,4	-5,1	63,2	72,8	75,9
Polsko	-3,3	-4,8	-3,9	41,2	45,3	43,6
Slovensko	-7,8	-3,8	-3,1	43,7	43,1	42,5
Slovinsko	-2,7	-2,7	-2,1	29,8	29,4	29,8

Pozn.: na základě standardu ESA 95; zdroj: Eurostat

Volatilita devizových kurzů národních měn k euro

	Za posledních 24 měsíců			Za posledních 12 měsíců		
	průměrný kurz	odchylka maximum v %	odchylka minimum v %	průměrný kurz	odchylka maximum v %	odchylka minimum v %
Česká koruna	31,09	+7,0	-6,7	30,10	+3,6	-4,5
Estonská koruna	15,65	+0,0	+0,0	15,65	+0,0	+0,0
Kyperská libra	0,580	+1,3	-1,1	0,578	+0,8	-1,2
Litevský litas	3,453	+0,0	-0,0	3,453	+0,0	-0,0
Lotyšský lat	0,677	+5,9	-3,0	0,694	+3,0	-0,5
Maďarský forint	250,7	+3,8	-8,5	247,0	+2,3	-3,2
Maltská lira	0,429	+1,2	-1,3	0,430	+0,4	-1,0
Polský zlotý	4,335	+11,9	-12,1	4,071	+5,1	-5,7
Slovenská koruna	39,54	+5,3	-4,5	38,76	+3,2	-2,9
Slovinský tolar	239,1	+1,4	-0,4	239,6	+0,1	-0,1

Pozn.: průměrný kurz je prostý aritmetický kurz měny daného státu k euro v uvedeném období, odchylka maximum je procentní odchylka maximálního kurzu v daném období od průměru, odchylka minimum je procentní odchylka minimálního kurzu od průměru, zdroj: ECB. Referenční období končí k 31.10.2005.

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

